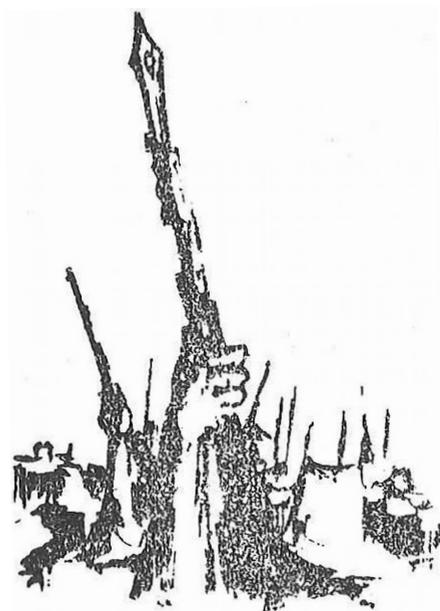

ΚΡΑΥΓΕΣ

ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΔΟΥΛΩΤΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΕΞΟΔΟΣ • 1971

ΚΡΑΥΓΕΣ

ΣΕΛΙΔΕΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ

ΑΔΟΥΛΩΤΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

1967 - 1971

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΞΟΔΟΣ

Η ΚΑΤΑΡΑ ΠΟΥ ΕΙΧΕ ΑΦΗΣΕΙ
ΛΙΓΟ ΠΡΙΝ ΝΑ ΑΔΙΚΗΘΗ
ΕΙΣ ΟΠΟΙΩΝ ΔΕΝ ΠΟΛΕΜΗΣΗ
ΚΑΙ ΗΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΠΟΛΕΜΗ

Δ. ΣΟΛΩΜΟΣ

Ἡ ἀναδημοσίευση τῶν κειμένων εἶναι ἀπόλυτα ἐλεύθερη. Γιὰ τὰ πρῶ-
τη φορά δημοσιευόμενα, παράκληση νὰ ἀνεφέρεται ἡ πηγή.

ΞΕΘΑΟΣ - 1971

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΧΡΩΣΤΑΜΕ στους αναγνώστες μιάν εξήγηση σχετικά μέ τόν τίτλο αὐτοῦ τοῦ φυλλάδιου: Κ Ρ Α Υ Γ Ε Σ - Σελίδες ἀπό τήν ἐλεύθετη λογοτεχνία μας -. Πρίν κατολήσουμε σ' αὐτήν, πέρασαν ἀπό τό μολύβι μας πολλοί ἄλλοι. Ἄς ποῦμε "ἀντιστασιακή λογοτεχνία". Ὅμως, εἴναι βουβιά ἢ κρουβέντα καί τὰ εὐκλα βαπτίσια δέν μᾶς ἀρέσουν. Σκεφθήκαμε ἀκόμα νά γράψουμε "παράνομη λογοτεχνία". Ἀλλά θά δημιουργούσαμε δυσάρεστη σύγχυση ἥσε πού δέν θά λείπαν κι οἱ καλοθελητάδες νά μᾶς ἀποδώσουν κοιδός ξένοι τῆ "ἐλατήρια". Κι ὕστερα, ὁ καιρός πού ζοῦμε εἶναι παμπόνηρος ὄν εἶναι ἐά καί λίγοι οἱ "παρανομοῦντες" ὑπό τήν "νομιμότητα", ἔπως λίγοι δέν εἶναι καί οἱ "νομιμοποιούμενοι" καί κρατοῦντες στήν κεφαλή - γιά κάθε ἐνδεχόμενο - κι ἔνα κοψιδάκι ἀπό τόν φωτοστέφανο τῆς "παρνομίας". Ποιδός καί πῶς θά παρατίθει τόν Σολωμῶντα;

ΠΡΟΕΠΛΑΘΩΝΤΑΣ νά ταξινομήσουμε τὰ διάφορα κείμενα πού ἔχαμε στήν διαθέσή μας (γιά λόγους καθαρά τεχνικούς καί οικονομικούς ἀναγκασθήκαμε νά μοιράσουμε τό ὄλικο μας σέ ὄυδ τρία φυλλάδια), διαπιστώσαμε πῶς ὅλα, λίγο πολύ, μποροῦν νά χαρακτηρισθοῦν σάν ἐλεύθερη δημιουργία, στεκούμενες μακρὰ ἀπό σοσιαλιστικές τῆς στιγμῆς, συνταγολόγια, ντιρεκτίβες. δέν πρόκειται παρά γιά κ ρ α υ γ ε ς ἔ λ ε υ θ ε ρ ω ν ἔ ν - θ ρ ῶ π ω ν .

ΤΙ πᾶει νά περῆ κ ρ α υ γ ε ς ω στόν τομέα τῆς λογοτεχνίας σέ καιρούς οπου ὁ ολοκληρωτισμός βασιλεύει; Μένω βαθιά, οὐσιαστικά ἀπροσύννητος, μένω τεχνίτης τοῦ λόγου, πιστός του θεράποντας, εἰχνοτάς ὅμως ὀλάκερο τό τρομερό βάρος αὐτῆς τῆς Τέχνης στόν ἀγῶνα ἐνώντια στόν τύραννο. Γραφιάς, στίς μέρες μας, πᾶει νά περῆ μουρολοτιέρας τῆς κένας. Ὅσοι δέν στρατεύονται, μέ κορμί καί νοῦ, πλῆρια, ὄχι στό πλεῦρό, ἀλλά μπροστά ἀπό τόν λαό, χωρίς ἐπιφυλάξεις, χωρίς μιζέριες, χωρίς μικρομπακαλίστικους λογαριασμούς, δέν εἶναι ἄξιοι νά κοιτάξουν στά μάτια τόν τελευταίον ἐργατῆ πού κρυφομπογιατίζει σέ μιά μάντρα τῆς Ἄθῆνας τῆ λέξη Ἐλευθερία.

Ὁ τύραννος εἶναι ἕνας γιά ὅλους. Ὁ ἀγῶνας γιά τήν συντριβή του εἶναι ἕνας γιά ὅλους. Κρατᾶς μπόμπα; κρατᾶς μολύβι; Ἰόδια μετράς στίς εἰθύνες. Δοξασμένος ὁποῖος μπορεῖ νά κρατήσῃ μέ κρεκιά τῆ μιά ἢ τό ἄλλο. Δυό φορές δοξασμένος κείνος πού στήν πρεπούμενη στιγμή κατέχει νά τᾶ κρατᾶ καί τᾶ ὄυδ.

ΣΚΟΠΕΥΟΥΜΕ νά δημοσιέψουμε κι ἄλλα κείμενα. Αὐτό τό ξεκαθαρίζουμε γιά νά μήν νομισθεῖ ὅτι ἐξωφλήσαμε τό χρέος μας πός τό ἀγωνιζόμενο Ἑλληνικό Πνεῦμα μ' αὐτό τό λιγοστέλιο κιτάπι. Τό πότε θά ξηαρτηθεῖ ἀπό τήν ὀλική καί ἠθική βοήθεια τῶν φίλων καί ἀναγνωστών μας.

Ὁ **ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ** θά βρεῖ ἐδωμέσαι κείμενα πού κυκλοφόρησαν παράνομα, ἀπό χέρι σέ χέρι, ἀπό παρέα σέ παρέα. Ἀλλά πού ἔφτασαν μέχρι τοῦς ἐκδότες καί ἀπορρίφθηκαν ὡς μή ἀντιστοιχοῦντα στό μᾶκρος τοῦ "φιλελεύθερου σχοινοῦ πού ἔχει ἀπλώσει ὁ τύραννος". Ἀλλά τέλος, πού ξεφύτρωσαν μέσα στή ρωμηοσύνη τῆς οἰασποράς μάχονται κι αὐτά νά κρατήσουν τῆ λαλιά μας ζωντανή, συντράμουν τοῦς ἀχένες μας νά μήν χαμηλώσουν, κάνουν τό χρέος τοῦς χιλιάδες χιλιόμετρα μακρὰ ἀπό τήν Πατρίδα.

ΟΛΟΙ πρέπει νά βοηθήσουν, ὅπως μποροῦν, τήν διάδοση αὐτῶν τῶν κειμένων. Θά ναι - πῶς νά τό ποῦμε; - νά: σά ν' ἀνοίγουν τήν πόρτα τοῦ σκίτιοῦ τοῦς σ' ἕναν καταλαβόμενο, αἰμόφυρτο, τίμιο ἄντρα" τό Ἑλληνικό Πνεῦμα. Γιά νά τό γλυτώσουν ἀπό τοῦς διῶκτες του.

Σεπτέμβρης 1971

9

Βρισκείται ακόμα στη φυλακή. Πιάστηκε μαζί με άλλους συναδέλφους του φοιτητές και καιαδικάσθηκε "διά ανατρεπτικής ενέργειας". Προτι -
μοϋμε να μην δώσουμε κανένα άλλο στοιχείο ή να τον "βαφτίσουμε" με ξ -
να ψευδώνυμο. Το γράμμα που δίνουμε παρακάτω τό'στειλε στην αδερφή
του ή όποια μάς τό παραχώρησε. Πρίν από τήν δικτατορία είχε δημοσιεύ -
σει μιá σειρά έσκήματα. Σκούδασε για να γίνει δάσκαλος.

ΓΡΑΜΜΑ

'Αγαπημένη μου αδερφή,

'Ο (...) μέ βεβαίωσε πώς θα σου παραδώσει τό γράμμα στά χέρια.
Δέ ξέρω μέ τί κόλλο θα καταφέρει να τό βγάλει. Έξοσερεις έλεγχοι μέ -
χρι τή μεγάλη κεντρική πύλη, φάχνουν πατόκορφα - αν πέσουνε μάλιστα
και σε καμιά γυναίκα, τό πράμα μπορεί να πάει μακριά' τόσοι και τό -
σοι άνθρωποι αθεράπευτοι, αφρόντιστοι χρόνια και χρόνια, βρέθηκε επί
τέλους κι ένα καθεστώς να τους χρησιμοποιήσει.

Σκέφτομαι τώρα, πώς αυτή είναι ουσιαστικά ή διαφορά ανάμεσα
στις τόσες και τόσες δημοκρατίες που νταχταρίσαν και έθρεψαν τόσες
και τόσες δικτατορίες: άλλες κλείνουν τους άνθρωπους στα άσυλα και
τους όμαλους στις φυλακές - αυτές είναι οι αστικές -, άλλες αντίθε -
τα μπουτρουμιάζουν τους όμαλους στα άσυλα παρέα με τους άνθρωπους
- αυτές είναι οι σοσιαλιστικές - άλλες τέλος παίρνουν στ'άσπετα τους
κρώτους και τους λένε άνθρωπους, ώσπου μιá μέρα αναγκάζονται να πά -
ρουν στα σοβαρά τους άνθρωπους και να τους αναγνωρίσουν τό δικαίωμα
να κυβερνούν. Έμεις έτοι τήν πάθαμε. Ηλέπιες, αδερπούλα μου, και σ'
αυτό ακόμα έμεις οι "Έλληνες κακομοίρηδες, αναγκασμένοι πάντα να δ -
νήκουμε σε μιá "τρίτη" κατηγορία.

'Ο (...) μου είπε για τα διαβήματα. Προς τί; "Όχι πιά έπαιτετες,
για όνομα του θεου. Είδικά όταν οι έλεοντες της Έοπερίας δέν μπο -
ροθν πιά μήτε να σιτηριχθοθν στην αρχή του "ρίχτο στο γυαλό άφου κέ -
μεις τό καλό" χρόνια και χρόνια μάς κάνουν έλεημοσύνες, οι παραλλες
μας πιά μυμηγιαάζουν από άποριγμένες καλοσύνες, φοράνε και μαγιό
μπιζίνι, δε βρίσκουμε ουό πιθαμές τόπο να βολέψουμε τα δικά μας πο -
δάφια. Είμαστε ταπεινού, φτηνού. Πότε θα βροθμε τον τρόπο να σηκώ -
σουμε τό κεφάλι, να άκριβήνουμε; Πότε θα πάψουμε να "βγάζουμε τό ψω -
μάκι μας", να "κοιτάζουμε τή δουλίτσα μας", να είμαστε "φρόνιμοι και
νοικοκύρηδες" και να δοθμε πώς θα γίνει να "φτιάνουμε έμεις τό ψωμί"
κού τρώμε, πώς θα βροθμε τό κουράγιο να "παρατήσουμε τή δουλίτσα"
και να πιάσουμε τα τουφέκια, πώς θα στριμώξουμε τή "φρονημάδα" σε
καμιά "τρέκεζα" για να πάρουμε τους τόκους της σαν θα χουμε πιά κα -
θαρίσει τον τόπο μας με τή βοήθεια της τρέλλας;

(...)

Γ. ΑΡΑΧΝΑΙΟΣ

Τό παρακάτω ποίημα μᾶς στάλθηκε χωρίς καμιάν ἄλλη ἐνδείξη ἐξόν ἀπό τό ψευδώνυμο τοῦ ποιητῆ: Γ. Ἀραχναῖος.

2 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1970

- Χτές βράδου, χτές βράδου
τίς ὥρες τοῦ ὕπνου, τίς ὥρες,
οἱ ἄντρες στά γκρίζα,
τῆς φυλακῆς τὰ γκρίζα,
κουφάθηκαν στά κλάματα,
στίς ἐπισκέψεις συγγενῶν
καί φίλων, φίλων καί
ἐπῆραν τήν ἀπόφαση νά πέ-
νά περπατήσουν ἐξω μακρῶς
στόν ἀέρα πού δέ θυμίζει μόνωση,
κλεισούρα κι ἔλλειψη,
ἔλλειψη ἀέρα λευτεριᾶς.
Χτές βράδου πῆραν τήν ἀπόφαση.

- Καί, καί'νας--ἕνας πίσω ἀπ'ἄλλον,
δλυσίδα, μέ τὰ στόματα στραβά,
στραβά ἀπό τὰ βόσωνα, τό χτύπημα
στούς κρόταφους, στούς κρόταφους
μέ μάτια γλυμέν' ἀπό τό βούρδουλα
καί τὰ χέρια δεμένα, ὁ ἕνας στόν ἄλλο
δεμένοι, σβάρνισαν τούς τοίχους
τῶν διαδρόμων τούς τοίχους, τίς πόρτες,
τὰ κἀγκελα, τὰ σύρματα, τούς σκύλους,
τούς σκύλους, τίς κερατῆς, τούς φρουρούς.

- Χτές βράδου, χτές βράδου,
οἱ ξεχασμένοι βάλθηκαν
νά γνωριστοῦν ἀνάμεσά τους,
θέλησαν νά δοῦν ξανά τόν κόσμο,
τόν κόσμο τῶν φωνῶν,
τόν κόσμο σκλαβωμένο,
σιωπηλό καί κοιμισμένο.
Οἱ ξεχασμένοι θέλησαν
νά θυμηθοῦν πῶς βρίσκονται
στή γῆ καβάλα πάνω,
πάνω στό χῶμα τῶν κελιῶν
κι οἱ ἄνθρωποι στό στρώμα, στό
στρώμα ἥσυχου καί δίχως τύψεις.

Μέ τί δύναμη ζητᾶμε, πᾶμε
στά λόγια ποῦ πληγώνουν, στρώνουν
τό θάνατο σόν δλοιοφή
στό περσί' ἐκείνων πού εἶδαν
πού εἶδαν τόν κόσμο καλλιτέρο.
Βέβαιοι ὄντες τῆς δύναμῆς μας,
τῆς ἀρνησῆς μας νά πετύχουν,
σίδερα κουφια ἤχοσντα ἔμετες,
ἐνοχλοῦμε τίς ἀκρες τῶν φύλλων,

ζητιώνιας εϋθύνης
περιγελοῦντες.

- Μὲ τί δύναμη βγήκαν, βγήκαν
νά ζητήσουν ἀναμνησεῖς οἱ νεκροί,
τῶν ζωντανῶν κατακραυγή.
Τόσα χρόνια σιγή Ἑλλάδα οἱ νεκροί
ψιεύονται μὲ εὐκολία,
εὐκολία πού φυτρῶνουν οἱ πέτρες
σιτὶς πλαγιές, σιτὶς κορφές τῶν βουνῶν.

- Κι αὐτοὶ πού δέν ἤθελαν νά γίνουν πέτρες, γιὰ νά γίνουν ἥρωες
καὶ νά φτιάξουν θύματα, σάν ἔφτιασαν σιτὶς ἐξόδους κι ἔσκυψαν πά-
να ἀπὸ τὸ μειράγιο τῆς φυλακῆς στοὺς δρόμους μὲ τοὺς δάκρυους
ὄριζοντες, κατὰλαβαν πάλι πόσο ἦταν μόνοι τους καὶ καταδικασμέ-
νοι· καὶ κατὰλαβαν ἀκόμα ὅτι ὁ ἐχθρὸς καὶ διώκτης τους δέν ἦταν
οἱ φρουροὶ τους καὶ σῶπασαν ἀπὸ μεγαλωσύνη. Ὅτι ἐπιτέλουν τὸ ὀρ-
μο τῆς φυλακῆς εἶχαν διαλέξει. Καὶ κοιτάχτηκαν συσμεταξύ τους
καὶ γνωρίζτηκαν: ὅτι ὅλοι ἦταν ἕνας, μόνο οἱ κληρὸς ἦταν διαφο-
ρετικὸς καὶ τοὺς ξεχώριζαν. Καὶ γιὰ ἐκείνους πού τοὺς ἔβλεπαν ἡ
διαφορὰ ἦταν στὸ μέγεθος τῆς πουκαμίσιας πού φοροῦσαν ὑποχρεωτικά,
φραντᾶσματα κιόλας.

- Χιτὸς βράδου, χιτὸς βράδου,
Οἱ κλεισμένοι στέναξαν,
στέναξαν ἀπὸ ἀηδία -δία
κι εἶπαν πῶς ἦτανε καλά,
πού κᾶτω-κᾶτω κᾶτι κᾶτι
ἔκαμαν καὶ τὸ μόνο πού,
τὸ μόνο πού κινδύνευαν
ἦταν νά πεθάνουν μὲ τὸ
τὸ στόμα ἀνοιχτό,
πέντε πιθαμές ἢ
πέντε μέτρα. Τόσο
τόσο μακριά, χιτὸς βράδου,
χιτὸς βράδου εἶπαν πῶς
πῶς ἡ φωνή τους ἰρύπαγε.

- Ὅμως πέντε μέτρα πρὸ πέρα δέν ὑπῆρχε ψυχὴ, οἱ ἄνθρωποι εἶχαν πά-
ει στὸ σπῆτι τους κι ἔκλαιγαν οἱ κόρακες γιὰ λογαριασμό τους. Ὅτι
οἱ ἄνθρωποι περιμῆνουν τοὺς βάρβαρους, τοὺς βάρβαρους, οἱ ἴδιοι
βάρβαροι τῆς τελευταίας ἐσοδείας. Κι οἱ τεφροὶ ἄνθρωποι τῶν φυλα-
κῶν συγκέντρωσαν τὰ πόδια τους καὶ γύρισαν στὰ κελιά τους ἀμετὰ -
πειστοί, ὅτι ὁ λόσμος θὰ μπορούσε νά 'ταν καλλίτερος, ἂν τὸ 'θελε.
Κι οἱ ἄνθρωποι, μὲ ἀπὸ τὰ κλουβιά τους κᾶτι θυμῆθηκαν γι' αὐτοὺς
πού θὰ μπορούσαν νά 'ταν ἔξω, θὰ μπορούσαν, ἂν ἤθελαν. Κι ἐκεῖνοι
πού προσκύνησαν, κοτηγόρησαν ἐκείνους πού δέν ἔβαλαν τὸ κεφάλι κᾶ-
τω. Ὑπάρχουν ἀκόμα μερικοί, σὲ κᾶτι τόπους περιέργους, σάν πουλιά
ξωτικά, σὲ λίγο οἱ περιηγητὲς θά 'ρχονται νά τοὺς παρατηροῦν ἢ θὰ
τοὺς βάλουν στὸ Μουσετο, νά φαίνωνται καλλίτερα, δίπλα σὲ κᾶτι ἀ-
γάλματα ἄρχατα, νά πληρώνουν οἱ πελάτες εἰσιτήριο, νά πλουτίζει ἡ
κυβέρνηση, ν' ἀγοράζει ὅπλα ἀπὸ τοὺς περιηγητὲς, γιὰ νά διατηροῦνται
τὰ δείγματα στὸ Μουσετο. Κι ὅσα ἀπὸ αὐτὰ περιοσεύουν, νά μένουν στὴ
φυλακή, γιὰ πάσα ἐπείγουσα ἀνάγκη. Τὰ κεραμίδια τῶν σπιτιῶν στὴ -
κουν ἀκόμη καὶ δέν πέφτουν.

- Καί, καί 'νας-ἕνας πίσω ἀπ' ἄλλον,
ἐλυσιέα, μὲ τὰ στόματα στραβά,
στραβά ἀπὸ τὰ βάσανα, γύρισαν,
γύρισαν στὰ κελιά τους, ὅτι
ὅτι δέν ἄξιζε τὸν κόπο νά μείνουν ἔξω. Βρώμα πολλή.

ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΓΚ.

Ο Σταμάτης Γκ. γεννήθηκε τό 1943 στή Θεσσαλονίκη. Σπούδασε στήν Ἀθήνα κι ὕστερα, μέ ὑποτροφία, βρέθηκε στήν Ἀμερική. Σήμερα ζεῖ στήν Δυτική Γερμανία. Ἔχει γράψει ποιήματα, ἀλλά δέν ἔχει τίποτα ἐκδώσει μέχρι σήμερα. Τά ποιήματα πού δίνονται ἐδῶ εἶναι ἀπό τή συλλογή του "Τό μαλλί τῆς Γ'ριᾶς".

Η ΑΝΩΜΑΛΙΑ ΜΟΥ

Ἐπί τῆ προοπτικῆ τῆς ἀνασυστάσεως
τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας,
διάφοροι κόπιασαν νά μ' ἐπισκεφθοῦν,
ἀφοῦ ἡ ὥρα ἔχει ἤδη φτάσει.
Ἐγένετο λοιπόν συζήτηση περί
τῶν ἡμετέρων κι ἀλλοτρίων,
ὁ τόπος γέμισε καπνοῦς - καί ἀνθρωπιλά -
ἐταράζετο τό σύμπαν ἐκ τῶν προτάσεων,
τό καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη
πλειστακίς καί γδοί ἀκούστηκαν.
Μ' ἐκούρασε ἡ συζήτηση πολύ,
συχνά ἐκοίταξα τό ρολόι μου.
Περίμενα νά τοποθετηθεῖ ὁ καθεῖς,
περίμενα νά τοποθετηθεῖ ὁ καθεῖς,
τό πῶς του ἐντός τῆς περισκελίδος
καί νά μιλήσουμε στά σοβαρά.
Εἰς μάτην ἡ ἀναμονή μου,
μέ ἀποκάλεσαν ἀνώμαλο.

ΓΡΑΜΜΑ

Ἀγαπητέ μου,
ποτέ δέν θά φανταστεῖς τό ξύλο πού ἔφαγα,
ἐκεῖνο κριβῶς ὅπου τελικά δέν ἔφαγα.
Ἐφαγα σήμερα στό σπίτι σου,
τό φαί μύριζε ξύλο, ἐπειδὴ ἀκόμα
ἡ μάνα σου μαγειρεύει στήν πυροστία.
Τό ξύλο τό κανονικό, μοῦ εἶπε πῶς
ἀκρίβηνε, τό ἄλλο εἶναι τσάμπα.
Εἶπα κι ἐγώ μέσ στήν βλακεία μου
πῶς ἔτσι εἶν' ὁ κῶμος κι ἡ μάνα σου
κούνησε τό κεφάλι της, ξέρει αὐτή.
Ἀγαπητέ μου,
πρόσεχε μή φᾶς ξύλο στήν ξενιτιά,
δέρνουν παντοῦ, τό λένε ὄλοι,
τό χαρτί πού γίνεται ἀπό ξύλο
μᾶς χρειάζεται πολύ, νά τυπώσεις
τούς καημούς μας.

Γ. ΔΙΚΑΙΟΣ

‘Ο Γ. Δίκαιος γεννήθηκε στην ‘Αθήνα τό 1940. Έχει γράψει μυθιστορήματα καί ποιήματα, μερικά από τά οποια κυκλοφόρησαν σε διάφορες χώρες. Στην ‘Ελλάδα έχει δημοσιεύσει δύο σειρές μέ διηγήματα.

ΠΑΡΘΕΝΩΝΑΣ 1969 ΑΠΡΙΛΗΣ

‘Ας μποροῦσα νά βάλω φωτιά στόν Παρθενώνα κι οί πέτρες τῆς ‘Α - κρόπολης νά τοαίσιουν τίς αίσχρές, πολυκατοικίες ἀπ’ ὅπου ἀνεβαίνουν οί ἀναθυμιάσεις τῆς δικτατορίας. Αὐτά τά μάγματα μου σαπίζουν τά μάτια, δέν βλέπω τίποτ’ ἄλλο ἐκτός ἀπ’ αὐτά, ἡ φυλακή μου συνδέεται μαζί τους, κι οί κολόνες τοῦ ναοῦ τῆς ‘Αθηνῶς, ἔτσι ὅπως τίς βλέπω ἀπό μακρῶ μοιάζουν μέ κάγκελλα, μέ τά κάγκελλα τοῦ παράθουρου τοῦ κελιοῦ μου. ‘Ας μποροῦσα νά τινάξω τόν Παρθενώνα στόν ἄερα, νά χαθεῖ γιά πάντα ἡ δικτατορία ἀπό αὐτόν ἐδῶ τόν οὐρανό, νά πάθουν πιά οί βασανιστές νά βγάξουν νύχια, νά βγάξουν τά νύχια τῶν ποδῶν τῶν κρατουμένων, μέ τήν ἴδια ἐνκόλια πού ὁ ὀδοντογιατρός πετάει τά σάπια ὀδόντια. Τά νύχια μου δέν ἦταν σάπια, δέν δέχουνταν νά ἐγκαταλείψουν τή σάρκα καί γι’ αὐτό τήν ἄθραν μαζί τους. ‘Εφίπυσα περισσότερο αἷμα ἀπό τό σιδεμά παρ’ ὅπου τίς ἄκρες τῶν νυχιῶν μου.

Πόσο θάθελα νά κἀνω τόν Παρθενώνα στάχτη, πομάδα γιά τοῦς βασανισμένους κρατουμένους, δολιοφθορά, νά μήν ἀφίσω τ’ ὄνομά μου, δέν φιλοδοξῶ νά καλλήσω τ’ ὄνομά μου στό κούτιλο τῆς ἱστορίας. Εἶρσκω ὅμως τόν Παρθενώνα περιττό, διαν ἡ δικτατορία βασιλεύει. ‘Ας τόν ἔπαιρναν τουλάχιστο οἱ ‘Αμερικάνοι στή χώρα τους μέχρως ὅτου καλλιτερέψουν τά ποσόγματα, ἀλλά οὔτε κι αὐτό εἶναι λύση: πῶνε γενιές πού ἐδῶ δέν καλλιτέρεψε τίποτα, κι ἔτσι θά χάναμε ὅλα ὅ, ὅποια τόν Παρθενώνα κι οἱ ‘Αμερικανοί θά ἔπραξαν τή δικτατορία στόν τόπο τους, ἀντί νά κάνουν μαζική ἐξαγωγή. ‘Εμμεσα τά πράγματα θά καλλιτέρευαν καί τά παιδιά θά ἔπαιρναν τήν κορφή τῆς ‘Ακρόπολης γῆπεδο νά παίξουν μπάλα. Τί ὥρατα πού εἶ ἦταν!

Οἱ ‘Αμερικάνοι ὅμως φαίνονται ἔξυπνοι κι ἄς ἔχουν ἠλίθια πρόσωπα. Μιτά ἀπ’ αὐτήν ἐδῶ τήν δικτατορία ἔχουν ἐπινοήσει κάτι ἄλλο καί ὕστερα ἀπ’ αὐτό τό ἄλλο ἔχουν στήν ἄκρη κάτι ἄλλο κι οὕτω καθέτης, κι ἡ λευτεριά περιμένει νά τήν συστήσουν στόν κοσμήκη. Τήν παρουσιάζουν πού καί πού στεφανωμένη ἀπό τήν ‘Ακρόπολη, ἀλλά μόνο τό στεφάνι τῆς φαίνεται, τό πρόσωπό τῆς εἶναι χωμένο ὀνόμασε σε πολυκατοικίες, χαμηλά στό ὄροδο καί δέν τό βλέπει κανείς, γιατί ὅλοι κοιτοῦν ψηλά καί τόν Παρθενώνα, τόν ὀφθαλό τῆς γῆς. ‘Ας μποροῦσα νά πιᾶσω τή λευτεριά ἀπό τά μαλλιά τῆς, χοντρές κλεξιθῶδες καμωμένα καί νά τήν ἀπλώσω ἐδῶ στό κεφάλι μου, νά τῆς τρίψω τά μυζιά, νά πάρει φωτιά ὁ Λυκαβηττός, καί νά λῶσω τά χέρια μου στά σκέλια τῆς, νά γλύψω τό πρᾶμα τῆς μέσ ἀπό τίς κοφτερές τρίχες, νά τῆς ὀσώω νά καταλάβει τί ἰδούνη εἶναι νά χάνεις τά νύχια σου, νά τῆς ὀγκώσω τίς ρύγες, νά καταλάβει τί γλυκός πόνος εἶναι νά φτύνεις αἷμα καί νά τῆς ὀσώω νά πασαλειφτεῖ μέ τό σπέρμα μου, αἷμα καί πλάσμα, γιατί μ’ ἔχουν χτυπήσει σ’ ἄχαμνά καί κατουρά αἷμα.

Εἶδα φές, ἀνάμεσα ἀπό τά κάγκελα τοῦ παρῆθουρου τοῦ κελιοῦ μου καί τά κάγκελα τοῦ Παρθενῶνα, εἶδα, μεσουρατίζ, σε μιά ταράτσα, μιά μεσόκοπη χοντρή καί κάποιον ἄντρα κολλημένο πῶσω τῆς πού τήν ἔτριβε καί κοιτάζανε κι οἱ δύο κατά τήν ‘Ακρόπολη καί δέν ἔπαιρναν πῶς τοῦς ἔβλεπα. Μέ χτυπήσανε σ’ ἄχαμνά κι ὕστερα μου εἶπαν νά γαιμήσω ἔναν σάκο γεμάτο ροῦχα καί μέ δείρανε καί κόλλησα τά χτυπημένα ἄχαμνά μου στόν

σάκο και τριβόμουνα σάν ουκλί και δέν μποροῦσα και τριβόμουνα και πόναγα κι ἕκανα ὅ,τι ἦταν δυνατόν κι ἐτριζα τὰ δόντια και γέλαγαν οἱ βασανιστές μου κι εἶπαν ὅτι γιά νά καυλώσω ἔπρεπε νά μοῦ βάλουν κάτι στόν πεισινό και βρῆκαν ἕνα φτερό και μοῦ τὸ ἔχωσαν στόν πεισινό και λύθηκαν στά γέλια και δέν κατάφερα τίποτα και μέ σήπιασαν στό ξύλο. Κάθε ξυλιά ἦταν ἕνα στερέωμα ἀκόμα γιά τόν Παρθενῶνα και τὸ φτερό στόν πεισινό μου ἦταν μετώπη τοῦ Παρθενῶνα κι οἱ βασανιστές μου ἦταν φύλακες τοῦ ἱεροῦ βράχου τῆς Ἀκρόπολης, σάν ἐκείνους τοῦς ξεδοντιάρηδες φύλακες πού ἀκουμπᾶνε στά Προπύλαια και σκύβουν γιά νά χαζέψουν τὰ βρακιά τῶν γυναικῶν, καθῶς αὐτές κατευθύνονται, κουνάμενες, στό τέμενος τῆς Ἀθηνᾶς.

Μέ πήγαν και στό ἀπόσπασμα, εἰκονική ἐκτέλεση και μ'ἀκουμπισαν στόν τοῖχο, ἔφεραν και παπὰ νά μέ ξεμολογήσει, ἀλλά κατάλαβα ὅτι αὐτός ὁ δῆθεν παπᾶς ἦταν ὁ ἀρχιανακριτής, εἶχε μιὰ οὐλή στό δεξιό μᾶγουλο, ἀπό ἐκεῖ ἦθελα νά τοῦ ρουφήξω τή ζωή, μοῦ εἶπε νά ἐξομολογήθῃ και ἀρχισε νά μουμουρίζει: "Εὐλόγησον δέσποτα...Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία τοῦ Πατρός και τοῦ Ὑίου και τοῦ Ἁγίου Πνεύματος...". Πράγματι ἄσχετα μέ τήν ἐξομολόγηση κι εἶπα ὅτι τὸ καλλίτερο ἦταν νά τὸ στείλω στόν διάβολο, μὰ σκέφτηκα ὅτι ἴσως ἡ ἐκτέλεση νά γινόταν στ'ἀλήθεια και τὸν παρακάλεσα - ναι, τὸ παρακάλεσα - νά κᾶμει στήν ἀκρη, νά μ'ἀφίσει ἡσυχῶ, και ζήτησα νά μοῦ κλείσουν τὰ μάτια, κι ἔκουσα τήν ὁμοφωνία - πῶς νά σᾶς πῶ ὅτι τὴν ἔκουσα; - και παρόλο πού ἤμουνα προετοιμασμένος ὅτι ἡ ἐκτέλεση θά ἦταν εἰκονική, ἀλαφιάστηκε, ἀρχισε νά οὐρλιάζω, ὁ ἰώρτας μέ πλημμύρισε, χέυτηκα και κατουρήθηκα, τὸ μαντήλι δέν ἔφευγε ἀπὸ τὰ μάτια μου, νόμιζα πῶς μέ εἶχαν πυροβολήσει στό μάτια κι ἔτρεξαν δύο ἀνθρωποὶ και μέ πέταξαν στό χῶμα, μοῦ στραμπούληξαν τὰ χέρια, μοῦ βάλαν φίμωτρο και μέ πέταξαν σέ μιὰ γωνία. Ὑστερα, ἀνεβαίνοντας τὴ σκάλα πρὸς τὸ κελί μου, εἶδα τόν Παρθενῶνα νά λάμπει μέσα στόν κρωινό ἥλιο πού σηκωνόταν ἀπὸ τὸν ἴμμητό και δαγκώθηκα, δάγκωσα και τὸ φίμωτρο και μ'ἐπίασε ρίγος. Ἐκεῖνες οἱ ἀσπρες, ὀλόασπρες κολόνες ἦταν σάν ἕνα κοπιό φάντασμα, ἦταν σάν ἀραιὰ πελώρια δόντια σ'ἕνα ἠλιθίο στόμα πού γέλαγε, κι ἔπεσα στ'ἀχυρόστρωμα και σπάραξα και τὸ ταβάνι γύριζε:

Μέ ξύπνησε τὸ τραγοῦδι ἐνός φυλακισμένου, ποῖος ξέρει τί φυλακισμένος ἦταν, γιά νά'χει τὸ κουράγιο νά τραγουδάει:

Σὲ χαστούκισα πουτάνα
και μοῦ ξέφυγες...

Τραγοῦδι μακρόσυρτο, ἐπιπόλαιο, λύρα ὁ Παρθενῶνας ἔπαλε ὀλίκερος κι ἡ φωνή τοῦ φυλακισμένου ἀνέβαινε και κατέβαινε, κουτούλαγε στοὺς τοῖχους, ἔσβυνε, ἔπιανε πάλι ἀπὸ τὴν ἀρχή, κελᾶριζε στή λέξη "πουτάνα", και δεξιά τοῦ Παρθενῶνα, ἡ μεγάλη σημαία, ἡ μοναδική σημαία τοῦ κόσμου, κυμάτιζε κι ἔδινε, ὅμοια μαέστρος, τὸ ρυθμῶ. Καλάζουν στό καλντεριμῶ οἱ ρυθμοὶ τῆς δικτατορίας και στίξ λεωφόρους συνοστίζονται οἱ στολές: ὄλοι οἱ πολῖτες ντυμένοι στρατιωτικά, τὰ πυροβόλα τοῦ Λυκαβηττοῦ χτυποῦν, οἱ μπάντες τῶν σωμάτων ἀσφαλείας, ἀπὸ μελιστάλαχτους βασανιστές φτιαγμένες, παιανίζουν τὸν ἐπιθινό, λειτουργία, δοξολογία στή Μητρόπολη γιά τὴν σωτηρία τῆς Πατρίδας - γαμῶ τὴν πατρίδα - ἡ Μητρόπολη βρίσκεται δύο βῆματα ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολη, οἱ παπάδες συγκεντρωμένοι γιά τὴν δοξολογία σαλπίζουν τὴν ψαλτικὴ τους σέ ἦχο ἀρχαῖο, οἱ Καρυάτιδες ἀρπάζουν τὰ βυζιὰ τους κι ἀντανίζουνται, ἄχ, ἄχ, ἄχ:

Μόλις ἀξιωθῶ και βγῶ στό φῶς, σέ μιὰν ἄλλη ἀποψη νά μὴ βλέπω μόνο τόν Παρθενῶνα, θά συγκεντρώσω γύρω μου ὅλα τὰ παιδιὰ και θά τοὺς πῶ, ἐκεῖ στό προαύλιό τοῦ σχολείου, ἐκεῖ πού κουβεντιάζαμε συχνά - αὐτὴ εἶναι ἡ κατηγορία πού βόσκομαι ἐδῶ - και θά τοὺς πῶ μέ τρόπο, νά μὴν καταλάβει κανεὶς, τί περιμένω ἀπ'αὐτὰ. Φοβᾶμαι μήπως τὰ βρῶ ἀφιονισμένα, ἀφίονι ἀπὸ παπαροῦνα, ἐθικοφοροσύνη, ὄπιο,

παπάδες, ήρωήνη, χοροίσι, ἔθνος καί στρατός, νά τραγουδᾶνε "ἔμπρός
γιὰ μιὰ κραιβούργια 'Ελλάδα", μέ τό δεξιό χέρι ὑψωμένο πρὸς τήν κα-
τεύθυνση τοῦ Παριενῶνα. "Αν βγῶ ποτέ ἀπό ἐδῶ, δέν πρέπει νά ἐλπίζω
ὅτι θά δῶ τά παιδιά, δέν πρέπει νά ἐλπίζω ὅτι κάτι θά καταφέρω.
Δέν ἔχω νύχιο, δέν ἔχω τρίχες στό κεφάλι μου, εἶμαι τόσο ἔξευτε -
λισμένος, πού δέν ξέρω πῶς θά βρῶ τό θάρρος νά μιλήσω γιά ἴδανι -
κά, πού θά βρῶ λέξεις πού νά μὴν εἶναι ἔξευτελισμένες, τί ἀλήθεια
θά ὁμολογήσω, τί ἀνθρώπους θά συναντήσω. Τώρα πιά, εἶμαι βέβαιος,
ὅτι καφεναῖα σερβίρεται καφές "Παριενῶνας", ἀερλιούχα ποτά "Παριε-
νῶνας", οἱ ἄνθρωποι ἀποκοιμούνται μέ τήν "Ἀκρόπολη", καπνίζουν
τσιγάρα "Καλλάς", γαμιούνται ἀπό τούς προγόνους καί γαμοῦν τούς
ἐπιγόνους τους.

'Ανάθεμά με! Κά εἶμαι "Ἕλληνας τῆς δικτατορίας!"

o-o-o-o

13.5.69

Ο ΘΑΛΑΤΟΣ ΤΟΥ ΛΕΩΝΙΔΑ, ΟΠΟΥ ΣΤΡΑΒΩΘΗΚΑΜΕ ΚΙ Ο ΕΦΙΑΛΤΗΣ
ΕΓΙΝΕ ΔΗΜΑΡΧΟΣ

'Απόσπασμα ἀπό τή σειρά διηγήσεων "'Ιωή"

Στίς προηγούμενες ἐκλογές, ὁ Λεωνίδας ἀμείφθηκε γιά τόν κόπο
του μέ μιὰ ψήφο, ἐνῶ - κἀνοντας τόσα ἔξοδα - ὑπολόγιζε σέ τριακό-
σιες. Παραπονιόταν γι' αὐτό βάνουσα: ὅτι οἱ συμπολίτες του δέν τοῦ
ἔδωσαν τήν εὐκαιρία ν' ἀγωνιστῆ καί νά πεθάνη γιά τήν πατρίδα κ.λ.π.
Διηγόταν ὅτι τήν παραμονή τῶν ἐκλογῶν τό βράδυ εἶχε κάμει μπάνιο,
ὅτι ἀπό νωρίς βρισκόταν στό κρεβάτι του, ὅτι ἀπόκρουσε σεξουαλική
συνάφεια μέ τή γυναῖκα του, περιμένοντας τήν ἐπόμενη πού θά τοῦ χά-
ριζε τή νύκτ. ἤθελε νά παρουσιαστῆ στό λαό καθάρος, θ' ἄρχιζε μιὰ
καινούρια ζωή στό δημαρχιακό κατάστημα, ἦταν πανέτοιμος.

Τί ἀχαριεῖτα, τί πανωλεθρία! Ἡ πόλη μας εἶχε ἐκλέξει στή θέση
του ἐκεῖνον τόν βρωμερό 'Εφιάλτη, ὑποκείμενο τυχαῖο, πού μελλόταν
νά παίξῃ ἀποφασιστικό ρόλο. "Οἱ Μῆδοι - δηλαδή οἱ Σκύθες - δέν ἔ-
χουν φανεῖ κι ὁ 'Εφιάλτης ἔχει κιόλας ἀρχίσει τό ἔργο του," δια-
τεινόταν ὁ Λεωνίδας. Ἐμεῖς ὅμως στήν πόλη λεγάμε: τί ἀξία θά μπο-
ροῦσε νάχη ἢ ἐκλογή ἑνός τέτοιου Λεωνίδα, μισεροῦ, κλαφιάρη, ἠθι-
κοῦ; Προτιμότερος ὁ 'Εφιάλτης. "Οσο γιά τούς Σκύθες, παραμύθια ἦ-
ταν. Κι ὁ ἐκδότης τῆς τοπικῆς ἐφημερίδας, φανατικός ὑπέρμαχος τοῦ
Λεωνίδα, μᾶς προφῆτευε δεινά, ὁ κύριος Πύρρος, ἄλλη φυσιογνωμία.
Αποκόλυσε τήν ἐκλογή τοῦ κύριου 'Εφιάλτη "Πύρρειο νίκη", σάν ἀ -
πάντησῃ στίς ὑπὲρ τικῆς τοιχοκολλήσεις τῶν ὁπαδῶν τοῦ κύριου 'Ε-
φιάλτη. πού ἄρχιζαν μέ κείνο τό γνωστό πιά: "Ἄ ξεῖν, ἀγγέλειν
λαῶ ὅτι τῆσε κείται Λεωνίδας τοῖς κείνου ψήφοις πειθόμενος", πάνω
ἀπό ἕνα φέρετρο.

Στούς ἐρότους περιδιάβαζε ὁ 'Εφιάλτης, τριγυρισμένος ἀπό τήν
κουστωδία του. Πῆρναναν κάτω ἀπό τό παρῆθυρο τοῦ Λεωνίδα, τραγου-
δώντας κι ὁ κῆσμος διασκεδάζε μέ τό πνεῦμα τοῦ κύριου 'Εφιάλτη κι
ὁ Λεωνίδας ἐκλαίγε πίσω ἀπό τά παραθυρόφυλλα. Ἡρωική ἐποχή. Ἐκλαί-
γε μέ ὑπόκρουσι τά μελοποιημένα λόγια πού τόν χλεύαζαν. Δέν ἀναρω-
τιόταν τίποτα.

Μέσω στήν γενική εὐφορία ὅπου βυθιζόμαστε, δέν μᾶς ἀπόμνε τί-
ποτα ἄλλο ἐκτός ἀπ' αὐτές τίς προσωπικές ἐπιθέσεις κατὰ τοῦ Λεωνί-
δα καί ἐξέθαμε μέ τήν ἱκανοποίηση νά τόν βλέπουμε νά λιώνη κάθε

μέρα, σά νά μās είχε κίμει τό μεγαλύτερο κα δ. Τελικά δέν άντεξε καί βγήκε στό δρόμο, κραυγάζοντας: "Πάντα είνι τωρα νά φυλάγω θερμοκύλες". Κι αὐτή ἡ κραυγή του ἀπότυχε: "Με δεῖ ἀκαλε κωκή χρήση τοῦ δνόματό του."

Θυμᾶμαι ὀλ'αὐτά σήμερα πού ἡ ἐφημερίδα μᾶ, ἀνακοινώνει τόν θάνατο τοῦ Λεωνίδα "εἰς τήν ἀλλοδαπήν". Ἐγώ τὸ περίεργο, βέλιστα ἀποροῦσα πῶς δέν εἶχε συμβεῖν νεώτερα, ἀφοῦ ὁ Λεωνίδης εἶχε ταχθεῖ νά φυλάγη θερμοκύλες. Σοῦσα γι'αὐτό εἶχε κάμει τίς ἀπαραίτητες παραχωρήσεις. Οἱ Μῆδοι, - οἱ Ἴκδοες - εἶχαν εἰσέλθῃ ἐπὶ τήν ἄλλη μεριά, τόν εἶχαν προσπεράσει κι αὐτός στεκόταν, παριστάνοντας τόν προφήτη, ἐνώ ὁ Ἐφιάλτης...

Ὁ κύριος Ἐφιάλτης ἦταν τελεσιδίκα δῆμαρχος. "Ὅλοι διέβρασαν τόν ἐπικηδεῖο: "Ὁ ξεῖν ἀγγέλειν ὅτι τῆδε κεῖται πειθόμενος". Ἦταν ἡ μόνη λεξάντα κάτω ἀπὸ τό μαῦρο πλαίσιο τῆς ἐφημερίδας τοῦ κυρίου Πύρρου, φανατικοῦ ὑποστηρικτῆ τοῦ κυρίου Ἐφιάλτη, χωρὶς ἀγκάθια, φαρμακερῆ. Ἡ σωρὸς του θά μεταφερθῇ εἰς τήν γενέτειρά του. Λόγοι δέν θά ἐκφωνηθοῦν. Ἐκδίκηση τοῦ κυρίου δῆμαρχου. Σέ ἀναπερισπασμό ὀργανώνεται φιλανθρωπικὴ ἐστῆ. Ἐχει σταλεῖ πούσκληση εἰς τόν δημάρτο, τόν ἀδελφὸ τοῦ Λεωνίδα, νά ἐπαιρηθη νά εἶναι ἐπίσημος προσκεκλημένος. Ὁ λαὸς πανηγυρίζει. Πιστεύει ὅτι ἔχει ἀπλαταγεῖ...

0-0-0-0

ΕΚΚΛΗΣΗ ΠΟΥ ΜΕΝΕΙ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

"Ἐγινε ἐκκληση νά πολεμήσουμε εἰς τὸ ναοῖρ γιὰ χάρη κάποιου ζενιθ. Ἐμᾶς τί μπορεί νά μᾶς ἐνδιαφέρει αὐτό; Ἡ θέση μᾶς εἶναι ἐδῶ πού εἴμαστε, εἰς τὸ δικό μᾶς ζενιθ. Ταξιδεύουν οἱ ἡπειροὶ κι εἶταν εἴς ἀλχη ἡ τύχη μᾶς νά κάρη νά συγκρουσθεῖ μετ' τὸ ναοῖρ ἡ δική μᾶς ἡπειρος, τότε πιά ἴσως ὑπάρχει λόγος πολέμου." Ἐτσι, ἄς μιλήσουμε γιὰ παρηγοριά τῶν πολεμοχρησῶν.

Ἄς μᾶς πατάει αὐτό τό ἄγνωστο ζενιθ ὅθην εἰς τὸ λαοῦργον, ἀπαιτώντας ἐκδίκηση κι οἱ σόλες φθείρονται κάποτε, ἡ ἀρνηση εἶναι ἀένηα: ὑπάρχει καί ἡγῶ ἐξέλλου. Ἀδιαφοροῦμε γιὰ σκοπιμότητες.

Πᾶνε πιά ἐκεῖνα τα χάθνια πού τό προβάλλισμα τό ἔδινεν τὰ δπλαῖα. Ἐμεῖς, οἱ ἄνθρωποι τοῦ ζενιθ, νά τουφκίσουμε τήν πάχη τῆς σύνης. Νά δέν εἶναι σοβαρὴ σκέψη αὐτή. Ἡ μέρα δέν ἀρνιέται τῆ νύχια.

Αὐτά εἶπαμε τοῦς κατεχόντας πού ἠοθον νά μᾶς τυφλώσουν μετ' τῶς δστραπῆς τῶν τιμητικῶν διατάξεων πού προβάθουν τὸ ἀτήθει τους. Ὅλοι τοῦς ἀσθηματικοί, ἀρρωστοί, μὲ σπινθιά εἰς τῆς τῆς - καὶ ἐκφ' ἡσυχιά. Ἄν εἶναι δυνατόν... Ἀλλ' ἡ τῶσο ἡμαλοι νά ἐπιέξουν εἰς τὸ μα δὶ θά αἰεὶ καταβάλλει συντομώτερα ἀπ' ὅτι αὐτοῦ, οἱ ἀρρωστικῆς πού τὸς ἀδυνατίζουν.

0-0-0-0-0

ΜΕΝΕΛΑΟΣ - ΗΣ.

Ὁ Μενέλαος -ης. εἶχεν ἔτοιμη μιὰ μεγάλη ποιητική συλλογή σάν κυρήχτηκε ἡ δικτατορία. θά'ταν τό πρώτο του ἔργο πού θά δημοσιευόταν. Τώρα τό ἔχει κόψει σέ "κομμάτια" καί τό μοιράζει σέ φίλους του. Ἐνα ἀπ'αὐτά ἀκριβῶς παρουσιάζουμε παρακάτω.

ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ ΣΕ ΜΙΑ ΛΑΙΚΗ ΜΕΛΩΔΙΑ

Πάνω στό δημοτικό παιδοστράγουδο:

Αὐτή εἶναι ἡ γάτα πού ἔφαγε τό ποντίκι
 πού κῆρε τό φυτίλι
 ἴπο μέσα ἀπ'τό καντήλι
 πού ἔρλεπε καί κένταγε
 ἡ κόρη τό μαντήλι
 Αὐτός εἶναι ὁ σκύλος πού ἔφαγε τή γάτα
 πού ἔφαγε τό ποντίκι κλπ. κλπ.

Κι αὐτό τί εἶναι;
 -Αὐτό'ναι ἓνα κελί
 πού'φαγε παλλικάρια ἐξέστηθα
 μέ τά μαλλιά ριγμένα σ'ῶμους, πλάτες, ριζολαβμία
 μέ κούτελα πλατιά, χαρακιασμένα
 ἀπό ἴσκιους μπακλαβωτούς
 καί τό κορμί τους ὀλόκερο
 κιγκλίσωμα.
 Κι αὐτό;
 -Αὐτό'ναι τό χαρτί
 τό χαρτί τό καλιοχάρτι
 καί τό παλλικάρι τό διάβαζε .
 καί τό παλλικάρι τό κάτεχε
 καί τό παλλικάρι τό φύλαγε κρυφά στόν κόρφο
 καί τό μελετοῦσε, λογάριζε, ἀνανογιῶταν, ἀναθιβάνιζε
 ἔχτιζε
 ἔχτιζε μέ τό νοῦ
 ἔχτιζε μέ τή γνώση
 ἔχτιζε μέ τό χαρτί
 καί τό παλλικάρι τό φύλαγε κρυφά στόν κόρφο
 καί περίμενε τοὺς καιρούς
 τό χαρτί τό παλιοχάρτι
 νά τό διαβάσει
 νά τό διαβάσει στοὺς γονιούς, στοὺς ἀδερφοὺς
 στοὺς φίλους, στοὺς συντρόφους.
 Αὐτό'ναι τό χαρτί
 τό χαρτί τό παλιοχάρτι
 σά τόν ἐπίσαν τό σφιγγε στή χέρα τή καλή
 στή χέρα τή ζερβή
 ἔχτιζε
 ἔχτιζε μέ τό νοῦ
 ἔχτιζε μέ τή γνώση
 προκῦρηξη
 προκῦρηξη αὐτό'ναι τό χαρτί
 τό χαρτί τό παλιοχάρτι .

Κι αὐτὸς ποιὸς νά'ναι;
 -'Ο δίκαστής
 ὁ δίκαστής πού διάβασε
 ὁ δίκαστής πού ἄκουσε
 ὁ δίκαστής πού δίκασε
 γιά τὸ χαρτί
 τὸ χαρτί τὸ παλιοχάρτι
 καί πού τὸ κράταγε στή χέρα τῆ καλῆ
 στή χέρα τῆ ζερβῆ
 καί "διά ταῦτα"
 τὸ παλλικάρι φυλακῆ
 τὸ παλλικάρι στό κελί
 γιά τὸ χαρτί
 τὸ χαρτί τὸ παλιοχάρτι.

Κι αὐτὸς, μωρέ;
 -Αὐτός, ὁ στρατοδίκη
 ὁ στρατοδίκη πού διάβασε
 ὁ στρατοδίκη πού ἄκουσε
 ὁ στρατοδίκη πού δίκασε
 τὸ παλλικάρι φυλακῆ
 τὸ παλλικάρι στό κελί
 γιά τὸ χαρτί
 τὸ χαρτί τὸ παλιοχάρτι κι ἔχτιζε
 ὁ στρατοδίκη ἔχτιζε
 ἔχτιζε μέ τὸ νοῦ
 ἔχτιζε μέ τῆ γνώση
 ἔχτιζε μέ τὸ χαρτί
 "καί διά ταῦτα"
 τὸ παλλικάρι πάλι στό κελί
 στή φυλακῆ
 γιά τὸ χαρτί
 τὸ χαρτί τὸ παλιοχάρτι.

Κι ἐτοῦτος δά;
 -'Ο συναγωνιστής ὁ σύντροφος
 ὁ φίλος ὁ καλός
 ὁ φίλος πού ἔγραψε
 τὸ χαρτί
 τὸ χαρτί τὸ παλιοχάρτι
 ὁ φίλος πού ἔδωσε
 ὁ φίλος πού ἔσωσε
 ὁ φίλος πού σύνδραμε νά βγεῖ
 τὸ παιδί
 τὸ παιδί τὸ παλλικάρι
 νά χτίσουν μέ τῆ γνώση
 νά χτίσουν μέ τὸ νοῦ
 μέ τὸ χαρτί
 τὸ χαρτί τὸ παλιοχάρτι.

Κι ἐτοῦτο τὸ διπλό κελί;
 Μπᾶς γιά τὸ δίκαστή;
 Μπᾶς γιά τὸν στρατοδίκη;
 -"Ὅχι ἀδελφοί ὄχι ἀδελφοί ἀλλὰ
 γιά τὸ παιδί
 καί γιά τὸ φίλο πού ἔγραψε
 τὸ χαρτί
 τὸ χαρτί τὸ παλιοχάρτι.

Διπλό κελί γερὸ κελί τὸ φτιάξαν οἱ συντρόφοι!

ΚΩΣΤΑΣ Κ.

Ο Κώστας Κ. λείπει από την Ελλάδα 22 χρόνια. Ο πατέρας του είχε πολεμήσει στ'αντάρτικο, και με την υποχώρηση πέρασε στην Ουγγαρία κι ύστερα στην Τσεχοσλοβακία. Ο Κώστας ήταν τότε 9 χρονών. Σήμερα μένει στην Ππρατισλάβα. Έχει κιόλας στο ενεργητικό του ένα μεγάλο έργο που μένει, βέβαια, ανέκδοτο. Το ποίημα που δημοσιεύουμε ανήκει σε μια συλλογή στίχων και διηγημάτων με τον γενικό τίτλο "Έν άναμονή".

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΥΠΟΤΕΙΝΟΥΣΗΣ

Σύν τοις άλλοις νά κρύβομαι
 συνήθεια παιδιόθεν,
 έν τοῦτοις μ'ένοχλετ
 τέτοιος έξευτελισμός,
 έπειδή δέν είν'ό μόνος,
 άλλ'ένας επί πλέον.
 Σύν τοις άλλοις, νά ψεύδομαι
 άνά κᾶσα στιγμή, σε σημετο
 πού νά μή λέω ποτέ αλήθεια
 καί νά μή μπερδεύομαι.
 Έν τοῦτοις μ'ένοχλετ
 αύτός ό έξευτελισμός,
 έπειδή δέν είν'ό μόνος,
 άλλ'ένας επί πλέον.
 Σύν τοις άλλοις νά κωφεύω
 σε κάθε κέλευσμα,
 βτι όηθεν δέν ξέρω,
 δέν είδα, δέν βλέπω,
 δέν νοιώσω, δέν ζῶ.
 Αφάνταστο πόσο μ'ένοχλετ
 αύτός ό έξευτελισμός,
 έπειδή προστίθεται επί πλέον.
 Νά προσθέσω τ'όνομά μου;
 Έξευτελισμό χειρότερο
 (Συμπληρώστε παρακαλώ).

TATIANA ΓΚΡΙΤΣΗ ΜΙΛΛΙΞ

Ἡ Τατιάνα Γκριτση Μιλλιέξ, δὲν θέλησε νὰ ἐκδώσει τὸ γραφτὸ της, ἀπὸ τὸ ὅποιο δίνουμε παρακάτω ἓνα ἀπόσπασμα. Τὸ πολυγράφησε καὶ τὸ κυκλοφόρησε ἡ ἴδια, στὴν Κύπρο.

Χ Ρ Ο Ν Ι Κ Ο   Ι 9 6 6 - Ι 9 7 Ι

(Ἀπόσπασμα)

Ἡ ἀξιοπρέπεια εἶναι τὸ πιὸ σίγουρο μέσο, τὸ πιὸ ριζικό πού εἶχει ἐφεύρει ὁ ἀστικὸς κόσμος γιὰ νὰ ἀμύνεται. Μαθαίνεις θεωρίες, τίς βάζεις σέ πράξη, ἐπαναστατεῖς, κάνεις ἐλεύθερα ἔρωτα, περιπαίζεις τίς προκαταλήψεις, τέλος πάντων περνᾷς ὅλων τῶν εἰδῶν τίς ἐξετάσεις μέ ἄριστα καὶ υἱὸ τέλος βλέπεις πῶς δὲν ἔχεις κάνει οὔτε βήμα ἀπὸ κεῖ πού ἦταν ἡ γιαγιά καὶ ἡ προγιαγιά σου, χάρη στὴν ἀξιοπρέπεια. Ἡ μεγάλη της ἦττα ἢ ὁ θρίαμβός της στάθηκαν τὰ στρατόπεδα συγκεντρώσεως. Ὅσοι βγήκαν ἀπὸ κεῖ μέσα δὲν κοιμῶνται πιά καμιὰ νύχτα, φοβῶνται τὸν ἕπνο καὶ τ'ὄνειρο πού φέρνει στὴν ἐπιφάνεια ὅτι ἡ συνείδηση θέλει νὰ ἐξαφανίσει καὶ γίνεται ὁ ὕπνος σάν τὸν παραγμένο Γάγκη πού ρουφᾷει τὸ πέλαγο καὶ τὸ ξερνᾷει πᾶνω στὶς πολιτεῖες καταβροχθίζοντας χιλιάδες ἀνθρώπους ζωντανούς κι ἔπειτα ἀποσύρεται ἀψίνοντας πάλι χιλιάδες πτώματα μεταμορφωμένα σὲ ἄσκη, σὲ ὁσμὴ καὶ σπῆθ θανάτου, σὲ ἐπιπλέουσα εἰκόνα βιβλικῆς ὄργης ἧπου κα μιὰ ἀξιοπρέπεια καὶ καμιὰ ἄλλη ἔννοια δὲν ἀντέχει, παρὰ ἡ ἄκρατος ὁσμὴ διαπερνᾷ τὴ ζωὴ μεταβάλλοντάς την σὲ θάνατο. Πακιστάν, Γάγκης, τυφῶν, ἄμορφες μάζες σκύλων, ἀνδρῶν μέ ὄργανα πεοιπεκταμένα, διογκωμένα, αἰδοῦτα σπηλιές πεθαμένων ψαριῶν, γδαρμένες λαγῶνες ἀκαμπτες σὲ σχήματα γλυπτῶν τοῦ Κλέ ἢ τοῦ Νταλί, Ἀπελκισία πρωτοποριακῶν πόπ-ἄρ, προφητικῶν ἀντιπροφητῶν· αὐτῶν πού ζήσανε κι ἐπικέησαν - νε ἔξω ἀπὸ τὰ κρεματόρια περιμένοντας, ἠδονικά περιμένοντας τὴν ἔλευση τῶν ἄλλων βάρβαρων. Μέσα στά στρατόπεδα συγκεντρώσεως ἀντιβιβλικῆ θεομηνία καταγκρέμισε τὴν ἀξιοπρέπεια, ταμπέρι ἀτρωτο τῆς κοινωρίας τῶν ἀνθρώπων.

Κι ὕστερα θὰ μείνουν ἱστορικά δοκουμένα κι ἀπὸ τίς δυὸ καταστάσεις. Πολλά "ἐπίκαιρα". Ὁ ἀνατριχιάζουν οἱ θεατῆς, ὑστερικά οἱ πιὸ πολλοὶ θὰ κλείνουν τίς τηλεοράσεις κι ἔπειτα θὰ ξεχάσουν. Ξεχάσανε κίβλας.

Ἰσπανία, Ἑλλάδα, Πορτογαλλία, Βραζιλία, καὶ δημοκρατίες σάν τὴ Γαλλία, τὴν Ἀμερική ἢ τὴν ἀχανή Ρωσία, μαστίζονται ἀπὸ τίς φοβερὲς ἐπιδημίες π'ἄφησαν π'ἄφησαν τὰ πτώματα τῶν στρατοπέδων, ὅμως μυστικά, σὲ θαλάμους σκοτεινούς, πού μόνον σὲ μεμνημένοι μποροῦν νὰ εἰσεέλθουν, προβάλλονται μέ κίνηση ραλαντὶ ἀπόκρυφα φίλμ κατασκευασμένα ἀπὸ τοῦς μερακλήδες τῆς τέχνης, ἀπεικονίζοντας τὴ λειτουργία τῆς βαθμειῆς κατάκτησης, τὴν μαθηματικὴ ἐξακρίβωση τῆς, τὴ μεταμόρφωση θύτη καὶ θύματος σὲ βιαστὴ πανορθγο καὶ σαδιστὴ τῆς ἀνθρώπινης ἴσαμε χιές ἀξιοπρέπειας.

Κι ἀγρυπνοῦν οἱ αὐτόπτες μάρτυρες μεταμαλλόμενοι σὲ μάρτυρες σάν ἐκείνους τοῦ χριστιανικοῦ μαρτυρολογίου, ὄχι γιὰ νὰ ἐπαγρυπνοῦν μὰ γιὰ νὰ μὴ θυμοῦνται, ἐνῶ μόνον ἡ μνήμη τους θὰ μποροῦσε νὰ διασώσει

ἀπό τήν κληρονομικότητα τῶν στρατοπέδων, τῆς ὀσμῆς καί τῆς ψυχοδιαφθοράς τίς γενιές τῶν ἐπέρχομένων. Κι οἱ στρατιῆς τῶν νυχτοβατῶν οἱ ἔρχονται, ἀποδεκατίζονται. Νεκρώθηκαν ὄλες οἱ μνήμες. Ἡ νεκροβασία ἐπιχειρεῖται ἀπό τήν ἀρχή.

"Ἦώρα πιά πολύ παρά ποτέ μᾶς χρειάζεται ἡ ἔννοια τῆς "ἀξιοπρεπεύ-
ας" - ἔτσι τονισμένη ἡ λέξη ἔχει ἄλλη βαρύτητα - ὅσο πιά πολύ τήν
τρέφεις τόσο πιά εὐάλωτη γίνεται, τήν τοποθετεῖς ὅπου θέλεις γιά στό-
χο καί ἔπειτα: Πῦρ! κατ'ἐπάνω τῆς. Δήλωση μετανοίας! Πῦρ!

Τό ἀποτέλεσμα εἶναι βέβαιο, τό πείραμα ἀπέδειξε τήν τελειότητα
τοῦ προτοῦ. Καί οἱ ἀναξιοπρεπεῖς διαδέχονται τοὺς ἀγωνιοτές, τοὺς
διεκδικητές, τοὺς ἰδεολόγους, τοὺς μᾶστορες τῆς ἐλπίδας. Στρατιῆς και-
νούργιες ἀνά τόν κόσμο. Ὁμολογεῖστε! Πῦρ! Ἀναξιοπρεπεῖς. Δεύτερος,
Τρίτος Κύκλος. Κολασμένοι ἄλλης ἀξιοπρέπειας αὐτοῦ, προσφέρουν τίς
κεφαλές τους.

Λοστροῦμοι τοῦ γένους, ἀπέλιδοι, προσωπιδοφόροι τῆς πατρίδας, ἀ-
πάτριδες, ξενητεμένοι, διασπορά καινούρια μιᾶς καινούριας πανουργίας
- ἔτσι θά μείνουμε ἔμεῖς κι ἔμεῖς - βυθίζει κάθε μέρα καί πιά πολύ
στά νερά τοῦ Αἴγαίου τό νησί τῶν πηγῶν πού ἐπιμένουν ν'ἀναρλύζουν κά-
τω ἀπό τή θάλασσα, γλυκαίνοντας τήν ἀρμύρα, τήν πίκρα καί τήν περι-
φρόνηση.

"Κι ἔμορφος κόσμος ἠθικός ἀγγελικά πλασμένος". Ἰστέρα ἀπό τήν πτώ-
ση τοῦ Μεσολογγίου πού ὄν ἦταν παρά ἡ ἀρχή τῶν πτώσεων καί καταπτώ-
σεων τῆς φυλῆς τῶν ποιητῶν.

Προδότες ἤρωες καί ἤρωες προδότες, κολοκοτρῶνης καί καραισκάκης,
κατ'ἔνας μέ τή σειρά του ὑπό θάνατο ἢ τῆ ψυλακή κι ὁ Μακρυγιάννης ἀ-
πολογητής - ἦρθε ἡ ὥρα τοῦ ἔμεῖς - πού ἀνεβάζει τόν Ἄρη Βελουχιώτη
στά ἴδια μετερίζια κι ἀνεμίζει τά βόλια σά λέξεις πού θά γράφουνε τῆς
ῤωμιούνης τό "ἄξιον ἔστί". Κι ἔπειτα πάλι προδότης καί ἤρωας κι ἄλ-
λος ἀλληλοσπαραγμός πού θά δόξησει τοὺς ποιητές στήν καταφρόνια, στή
Σάμο ἢ καί ὑτά Ξένα μέ λέξεις ἀμεταχειρίστες στήν ἀβεία φυσιγγιοθήκη
τους κι ἔνα τραγούδι ἀτέλειωτο σέ πιάνο ξύλινο ἢ μέ χορδές παραθύρων
φυλακῆς.

Βρῦκυλακιάζουνε στά κρατητήρια τά λόγια τοῦ Ἰγνίου, παράνομο τό
ὄνομα τοῦ Ρῆγα, ἐξόριτος καί πάλι ὁ Βελεστινλής, ἀλλάζουν βάρδιες οἱ
στίχοι τά ξημερώματα, ἡ ὥρα τῆς ἐκτελέσεως ὀριυθεῖσα· μέ τοῦ ἡλίου
τήν ἀνατολή.

Μετά τό πῦρ ἡ σιγή.

Τό πιά πλατύ στέρνο κομμένο στά δύο, οἱ Γάτες τοῦ Ἄη Νικόλα πε-
θαμένες ἀπό τό ὀληθητήριο, νικήσανε τά ἄθλια φῖδια τῶν ὑπνόνμων ἐκτο-
πίζοντας ἀπό τό ἔβρεχετο τόν Ὀφι τόν ἱερό.

Ἐκτός τῶν τειχῶν οἱ μισοί ἀφουγκράζονται.

Ἐντός τῶν τειχῶν μόνο τό σύριμο τῶν ἐρπετῶν ἀκούγεται, σέ λίγο
θᾶχουν φάει καί τά πτώματα τῶν γατιῶν, οἱ φθόγγοι μεταμορφωθήκανε σέ
συρίγματα κι ἔπειτα χειμέριος νάρκη. Σιωπή.

Μεῖναν ὥστόσο οἱ χειρονομίες.

Πρέπει νά ἐπανλάβω τήν τελευταία φράση "μεῖναν ὥστόσο οἱ χειρονο-
μίες". Ξαναγράφοντάς την τήν ἔβαλα σέ εἰσαγωγικά δίχως νά τό σκεφτώ

ὅπως δέ σκέφτηκα γράφοντάς την ὅτι ὄν εἶναι δική μου ἀλλά ἤνυ ἀπὸ κείμενο ἢ ποίηση ξένη. Σέ ποιὸν ἀνήκει; Τί σημασία ἔχει; Ἐκεῖνο πού ἔχει σημασία εἶναι πῶς σημάδεψε τὸ ὑποσείνηδότητό μου καὶ μέσα στή χώρα θάμαστε τώρα χιλιάδες οἱ σηματοδεδεμένοι πού φάχνοντας γιὰ τὴν ἄγνωστη χειρονομία μπορεῖ καὶ νά τὴν ἐφεύρουμε.

Χειρονομία μπορεῖ νά εἶναι καὶ μιὰ λέξη. Πρῶτες οἱ λέξεις ξεδιπλωθῆκανε. Δικαιοσύνη, Ἐλευθερία, Δημοκρατία. Καί τότε φάνηκε ἡ πιὸ τραγικὴ ἱστορικὴ φθορά. Ἀπλωμένες σ' ὅλα τὰ μπαλκόνια, στοὺς ἱστοῦς τῶν πολυκατοικιῶν, στίς ἀντένες τῶν ἐριζιανῶν, μεσίστιες σημαίνουν τὴν ἴδια τους τὴν ἐκφορά. Τὰ πλήθη διαβαίνουν, τίς κοιτάζουν, προσπαθοῦν νά θυμηθοῦν τὴν πιὸ παλιά τους ἔννοια, μὰ εἶναι τόση ἡ ἀπόσταση κι ἔγινε τέτοια χρῆση πού ὄν ἀπόμεινε καμιὰ ἀπόχρωση ἰκανὴ νά θυμίζει κάτι βέβαιο. Συλλαβίζουν Δη... Ἐλ... Δι... Μπλέκονται οἱ φθόγγοι, καθ' ἕνα λέει τὴ λέξη σ' ἄλλο χρόνο μ' ἄλλη ἔννοια μὲ διαφορετικὸ ρυθμό. Μιὰ ὀχλαγωγία καλύπτει τὴ χώρα ἀπὸ ἄκρη σέ ἄκρη, τὰ μαγνητόφωνα γυρίζουν ἀδιάκοπα προσπαθώντας ν' ἀποθανατίζουν τὸν ἄναρθρο ρόγχο τῆς δυναστείας τῶν λέξεων. Ἐπάρχει πάντα ἔλπιδα ἀναβιώσεως, λένε τ' ἀνακοινωθέντα. Ἀναβιώσεως; Δὴ-Ἐλ-Δι. Οἱ φωνές χαμπλώνουν, οἱ λέξεις κόβονται, κουράστηκαν οἱ ἀναπνοές νά ἐπαναλαμβάνουν τόσο μακρόσυρτες λέξεις. Σέ τί χρησιμεύουν; Ὅλοι γνωρίζουν τὴν ΔΕΗ τὸ ΙΚΑ τὸ ΤΤΤ κανεῖς ὄν σκέφτεται ν' ἀναλύσει τὰ τρία γράμματα. Μιὰ συγχώνευση κι ὅλοι εἶναι σύμφωνοι νά μὴν ξαναπροφερθοῦν τόσες λέξεις πού μόνο χρόνο σοῦ παίρνουν. ΔΕΔ λοιπὸν ἢ ΔΙΔ. Ὅλη ἡ διαφορά, - ἀκουστικὰ καὶ μόνον ὄλλωστε - πού ἀνέκυψε ἦταν ἂν θὰ χρησιμοποιηθεῖ πρώτη ἡ λέξη Δικαιοσύνη ἢ Δημοκρατία, σὸ τέλος ὅλοι καταλάβανε πῶς ἀπὸ τὴ στιγμή πού καὶ οἱ δύο λέξεις ἀρχίζουν ἀπὸ Δ ὄν ἔπάρχει καμιὰ διαφορά, ὅπως ὅποτε λόγῳ εὐφωνίας ἢ Ἐλευθερία ἔπρεπε νά μπεῖ ἀνάμεσά τους. ΔΕΔ λοιπὸν. Κατακυρώθηκε. Ἐσύλασε ὁ λαός, γύρισε σὲ σπῖτι του, ἄνοιξε τὴν τηλεόραση καὶ μὲ ἀγαλλίαση διαπίστωσε πῶς μέσα στίς πρῶτες πρῶτες διαφημίσεις, πέφτανε καί τὰ τρία γράμματα πρὸ ἐκεῖνος εἶχε ὑποβάλλει καὶ μάλιστα μὲ τὴν δική του σειρά. ΔΕΔ. Αὐτὸ τὸ βράδυ κοιμήθηκε εὐτυχῆς.

0-0-0-0-0-0

-ΝΙΤΗΣ.

Τά γραφτά του νέου ποιητή που υπογράφεται .-νίτης, είναι από τὰ πρῶτα που κυκλοφόρησαν παράνομα στήν Ἀθήνα. Πολυγραφημένα ἢ φωτοτυπημένα, ἀπό χέρι σέ χέρι. Δυό εἰδικά μεγάλα ποιήματά του, ἡ "Κάτοψη" καί τὸ "Κρανιοτρήσανο" εἶχαν μεγάλη ἀπήχηση. Ἀπό τὰ δύο αὐτά, δίνουμε παρακάτω μερικά ἀποσπάσματα.

Η ΚΑΤΟΨΗ

δέν τοῦ ἀπαντᾶνε
 κι ἔχει πιά φτάσει στό πιά κρίσιμο σημεῖο
 στό τσάκ
 νιώθει πώς ὅπου νά'ναι καί θά σπάση
 κι ὁμως τούς γράφει ἀκριβῶς ὅ,τι ἀπαιτεῖται
 κάθε στοιχεῖο του
 κάθε ἰδιαίτερό του
 τήν πᾶσα λεπτομέρεια μέ πᾶσα ἐπιμέλεια
 ἐγεννήθη ἓν ἀθῆναις τό ἔτος 1917 ἐπεράτωσα τό δημοτικόν σχο-
 λειον ἀπεφοίτησα τῶν τριῶν τάξεων τοῦ ἑλληνικοῦ σχολείου διέκο-
 ψα τάς σπουδᾶς μου λόγω ἀπορροφισμοῦ ἐν συνεχείᾳ ἠργάσθη εἰς
 διάφορα καταστήματα καί γραφεῖα παρακολουθῶν συνάμα μονοτάξιον
 νυκτερινήν ἐμπορικὴν σχολήν ἐξ ἧς ἔλαβον πτυχίον διωρισθεῖς ἀ-
 κολουθῶς εἰς γενικόν λογιστήριον ἐπί βαθμῶ γραφῆς βῆτα ἐπιστρα-
 τευθεῖς κατὰ τόν ἑλληνοῖταλικόν πόλεμον ἐπολέμησα ἐν ἀλβανίᾳ
 ὡς δεκανεὺς πεζικοῦ μέχρι πέρατος τῶν ἐχθροπραξιῶν ἐπανακάμφας
 εἶτα εἰς τήν ὑπηρεσίαν μου προήχθη κατόπιν εὐδόκου θητείας εἰς
 γραφεῖα ἀλφα ἀπολυθεῖς τήν 23ην δεκεμβρίου 1946 ὡς μὴ ψηφίσας
 κατὰ τάς βουλευτικὰς ἐκλογὰς τοῦ ἔτους ἐκείνου ἐπαναδιωρίσθη
 τό 1947 συμφώνως τῇ ἀποφάσει τοῦ συμβουλίου νομιμοφοροσύνης δημο-
 σίων ὑκαλλήλων φεκ 743 23 β 1947 σελ.5 προαχθεῖς μετὰ δεκαετίαν
 εἰς τόν βαθμόν τοῦ γραμματέως ὑπηρετήσα μέχρις ἰουνίου 1967 ἀ-
 πολυθεῖς ἐκ νέου δυνάμει τῆς παλαιᾶς κατηγορίας περὶ ἧς ἀνωτέρω
 ἴδεν εὐκείθως αἰτοῦμαι ὅπως βᾶσει τῆς προοφάτου κυβερνητικῆς ἀ-
 ποφάσεως τύχη τοῦ εὐεργετήματος ἐπανεξετάσεως τῆς περιπτώσεως
 μου ἵνα ὡς ἐλπίζω ἐπανέλθω εἰς τήν ὑπηρεσίαν μου εἰς ἣν ἀνήλωσα
 τιμίως καί εὐσυνειδήτως τό πλεῖστον τοῦ βίου μου
 γράμματα ὡσειοῆ
 χοντρά καθὼς κατεβαίνει ἢ πένα λεπτά καθὼς ἀνεβαίνει ἢ πένα μέ
 σπειροειδεῖς κορυφώσεις μέ ἐλικόδοτροφες καταλήξεις
 ἀγωνιοῦν
 νά χλοῖσουν τόν κατάξερο λόγο νά προλογίσουν μίαν ὄπαρξη νά
 συγγρατήσουν κάποιο ἀδιάφορα βλέμμα ν'ἀποσπᾶσουν ἕνα ὀυτερό-
 λεπτο προσοχή
 εἰς μάτην
 δέν τοῦ ἀπαντᾶνε
 δώδεκα ἀκριβῶς τό κάθε μεσημέρι ἐκκλειδώνει βγαίνει κλειδώνει
 βεβαιώνεται πώς κλειδῶσε καλά ἀνεβαίνει σταματᾶει στό θυρωρεῖο
 ἐντάσει φρύδια μάτια χεῖλια καί σαγόνι σέ διερευνητικὴ ἐρώτησι
 δώδεκα ἀκριβῶς τό κάθε μεσημέρι ὁ θυρωρός προτάσσει φρύδια μάτια
 χεῖλια καί σαγόνι σέ ἀρνητικὴ ἀπάντησι
 τότε παίρνει τοὺς δρόμους
 κάνει τῇ βόλτᾳ δύο τετραγώνων φροντίζοντας νά μὴ εἰσπνέει βαθιά
 ὅπου μυρίζει καυσαέτρια ἀγοράζει τοιγάρτα ἀγοράζει ἐφημερίδα
 κάνει τῇ βόλτᾳ ἐνός ἀκόμα τετραγώνου ἀγοράζει ψωμί ἀγοράζει για-
 οὔρτι

επιστρέφει
 κατεβαίνει ξεκλειδώνει μπαίνει κλειδώνει βεβαιώνεται πώς κλείδω-
 σε καλά
 ὄρθιος ρίχνει πεταχτή ματιά στους τίτλους
 κατά βάθος τόν αφήνουν έντελῶς διάφορο
 ἔχει πιά πάψει νά πιστεύει πῶς ἡ ἑλλάς διέρχεται κρισίμους
 στιγμές
 ἔχει πιά βεβαιωθεί πῶς τοῖτοι κυβερνοῦν τό ἴδιο ἔλεεινὰ μέ
 κείνους
 ἔχει πιά παραδεχτεῖ πῶς τά πράγματα ἦταν καί θά εἶναι κόντοτε
 ἔτσι
 κι ὁμως
 ὀδώκα ἀκριβῶς τό ἕνα μεσημέρι ὁ θυρωρός συντάσσει φρύδια μάτια
 χεῖλια καί σαγόνι σέ καταφατική ἀπάντηση
 τούτη ἡ μεταβολή τόν συγκλονίζει
 λιποψυχεῖ ἀκίνητεῖ
 ὁ θυρωρός τοῦ ἐγχειρίζεται τό χαρτί
 τό πιάνει τά χάνει
 ὁ θυρωρός ἀδιαφορεῖ
 σαστίζει τραυλίζει
 ὁ θυρωρός τόν ἀγνοεῖ
 εὐχαριστεῖ φεύγει σπεύδει κατεβαίνει ξεκλειδώνει μπαίνει κλείνει
 σβῆνει
 δέν τό κοιτάζει δέν τό διαβάζει
 ἐλπίζει ὀακρῶς
 ἐπιβάλλεται κυριαρχεῖται συγκεντρώνεται προσηλώνεται
 "καλεῖσθε αὐριον καί ὥραν 7 30 πμ ὅπως παρουσιασθῆτε εἰς τήν
 διεύθυνσιν γενεικῆς ἀσφαλείας τμήμα ιγ δι' ὑπόθεσίν σας"
 κερώνει
 γιατί πρὸς τί σέ τί
 ἡ ψυχή του βουλιάζει ἡ σάρκα του νερουλιάζει
 σωριάζεται
 τό βλέμμα του ξεχαρβαλώνεται
 7 30 ὑπόθεσιν διεύθυνσιν τμήμα πμ ὥραν παρουσιασθῆτε αὐριον
 ἀσφαλείας αὐριον τμήμα αὐριον καλεῖσθε αὐριον
 τό στόμα του γίνεται φαρμάκι ἡ γλώσσα του γίνεται φρύγανο τό
 λαρύγγι του γίνεται ἀσβέστης
 ἀναρωτιέται
 γιά ποιό λόγο ἀπό ποιά αἰτία μέ ποιό σκοπό
 υποθέτει συνθέτει ποσθετεῖ ἐκθέτει μεταθέτει ἀποθέτει καταθέτει
 δέν υπάρχει συμπεράσμα
 ζαλίζεται
 ὑπόθεσίν σας αὐριον ἀσφαλείας αὐριον καλεῖσθε αὐριον παρουσια-
 σθεῖτε αὐριον
 λυγáει σπáει ἀπελπίζεται
 ἄβουλος ἄμοιρος ἀνίδεος ἀνήξερος
 περιμένει
 περιμένει ὡς αὐριο
 (.....)
 μετέωρος μεταίχιμος
 περιμένει
 περιμένει ὡς αὐριο
 ἡ βροχή κοπάζει σταλάζει
 σταλάζει εἰκασίες σταλάζει ὑποψίες σταλάζει ἀδημονίες σταλάζει
 ἀγωνίως σταλάζει προαισθήσεις σταλάζει παραισθήσεις
 ἡ νύχτα πληθαίνει βυζαίνει
 βυζαίνει μάτια βυζαίνει αὐτιά βυζαίνει φωνή βυζαίνει καρδιά βυ-
 ζαίνει μυαλό βυζαίνει ψυχή
 δέν ἀκούει δέ βλέπει δέ σκέφτεται δέ νιώθει

ξεκρέμαστος ξεκάρφωτος ξεκόλλητος ξεκούρντιστος
 περιμένει

περιμένει ως αύριο

ἀκούει

"έθεσαμεν ως επί μέρους αντικειμενικούς σκοπούς τήν προσάθειαν
 ένημερώσεως τών πολιτών επί τών άπαραιτήτων γνώσεων αι όποσαι
 θα τούς καταστήσουν άποτελεσματικά υπευθύνους ώστε να αναλάβουν
 τήν τοιαύτην υπεύθυνον θέσιν ως πολιται τής πολιτείας"

δέν άκούει

περιμένει

περιμένει ως αύριο

ἀκούει

"μέ τό άπαιτούμενο θάρρος ίνα εις τήν κοινωνικήν μας ζωήν έλέ-
 γχοντες τούς εαυτούς μας έλέγχοντες τούς συνανθρώπους μας έπερ-
 χόμεθα διά θεραπειάν τών άδυναμιών κατά τήν νοοτροπίαν πού πα-
 ρουσιάζουν εκ τών άδυναμιών τοϋ παρελθόντος"

δέν άκούει

περιμένει

περιμένει ως αύριο

ἀκούει

"Έκαστος πρέπει να έποπτεύει τόν έαυτόν του και τόν σύντροφόν
 του ή τόν γείτονά του έπέλθετε έλληνες μέ θάρρος ξστω και άν
 ζημιώσετε εύρισκόμενοι πρό άδυναμίας έπέλθετε τό πρώτον μέ νου-
 θεσίαν και τό δεύτερον μέ καταγγελίαν"

δέν άκούει

περιμένει ως αύριο

ή νύχτα μαγγώνει δαγκώνει

δαγκώνει χείλια δαγκώνει σβέγκο δαγκώνει λαρύγγι δαγκώνει χέρια

δαγκώνει δάχτυλα δαγκώνει πλάτες δαγκώνει στήθια δαγκώνει κοιλιά

δαγκώνει μεριά

τά πόδια του άνεξαρτοποιοϋνται ρευστοποιοϋνται

ανάπηρος άκίνητος άνήμπορος άνίκανος

περιμένει

περιμένει ως αύριο

ή βροχή πληθαίνει ξεπλένει

ξεβάβονται σκελετοί έποχών άποφάγια ώρων θρίμματα μορφών

θραύσματα φωνών ξεφτίδια όνομάτων άποκαΐδια αίσθημάτων σκουπίδια

προθέσεων έρεΐνια άποφάσεων

ψασφορίζουν φθορίζουν λευκάζουν καταυγάζουν

βλέπει

(.....)

τά τραμ φευγάτα τά χαμένα νιάτα τήν άπουσία τοϋ θρόνου τίς άπει-
 λές από ραδιοφώνου τά σκιάχτρα άπ' τήν πείνα τή γονατισμένη άθήνα
 τά χειραμάξια μέ πεθαμένους τά καμιόνια μέ έκτελεσμένους τούς λα-
 δέμπορους στίς άγχόνες τά φαγώσιμα στούς κρυφώνες τίς άδέσποτες
 κοπέλλες τά άλητόπαιδα άγέλες στίς νύχτες τρεξίματα στούς τοίχους
 συνθήματα τά συσσίτια μέ τίς κυρίες τά μπλόκα στίς συνοικίες τόν
 καταρόδη μέ προσωπίδα τό χάρο μέ τή σφραγίδα τήν άπαθλίωση μέχρις
 έσχάτων τήν άποθέωση τών καθαρμάτων τήν άνάσταση τοϋ όκτωβρίου
 τήν έπανάσταση τοϋ δεκεμβρίου τούς μάρτυρες ξανά στό σταυρό τούς
 όσοίλογους ξανά στόν άφρό στό σταυρό στόν άφρό στό σταυρό στόν
 άφρό στό σταυρό στόν άφρό στό σταυρό στόν άφρό στόν σταυρό στόν
 άφρό

δέ βλέπει

τά χέρια του μουδιάζουν ξυλιάζουν

εργαίος εκθετος εκπτωτος έμβρόντητος

περιμένει

περιμένει ως αύριο

(.....)

σκέφτεται
 ἂν ἄλλαξα
 δέ σκέφτεται
 σκέφτεται
 ἂν μπόραγα
 δέ σκέφτεται
 περιμένει
 περιμένει ὡς αὔριο
 σκέφτεται
 σά πόστα οἱ ρουφιάνοι σίς κομπίνες οἱ ἀμερικάνοι στούς προδότες
 παράσημα οἱ ἀτσίδες στό μάσημα οἱ παπάδες ραδιοθῦργοι δεσμοφύλακες
 οἱ κακοῦργοι τσανακογλειφτες στή παιδεία παραχαράχτες στά βιβλία
 σίς βαθμίδες οἱ κόλακες στήν ἔξουσία οἱ βρυκόλακες οἱ χαφιέδες
 κομπολογάκια οἱ ρωμοῖ σουβλάκια
 δέ σκέφτεται
 τά χεῖλια του καῖνε λένε
 οἱ μπουραντιάδες οἱ κουρεμπανάδες οἱ μεταξάδες
 οἱ πλυτζανόπουλοι οἱ πολυχρονόπουλοι οἱ παπαδόπουλοι
 (.....)

"καλεῖστε αὔριον καί ὥραν 7 30 πμ ὅπως παρουσιασθῆτε εἰς τήν διευ-
 θυνσιν γενικῆς ἀσφαλείας τμήμα ιγ δι' ὑπόθεσίν σας"
 ἡ βρωμόμυγα ἀπογειώνεται ἀνυψώνεται τριγυρίζει βουίζει
 ἡ νύχτα ἔγινε χτές τό αὔριο ἔγινε σήμερα τό σήμερα γίνεται τ ὡ ρ α
 τμήμα τ ὡ ρ α ἀσφαλείας τ ὡ ρ α παρουσιαοῦητε τ ὡ ρ α
 νιώθει
 τό πάραυτα τό παραχρημα τό σμέσως τό αὐθωρεῖ
 σπκώνεται
 ξεκλειδώνει ἀνεβαίνει βγαίνει πηγαίνει ρωτάει μαθαίνει χτυπάει
 ἀνοίγει σπώχνει μπαίνει
 τόν κοιτάζουν τοίς κοιτάζει
 νιώθει
 πώς δνάβει πώς βράζει πώς κοχλάζει
 τόν κλησιάζουν τούς κλησιάζει
 νιώθει
 νά φρενιάζει νά σκυλιάζει νά λυσσάζει
 τόν ἀρπάζουν τούς ἀρπάζει
 γίνεται
 ἡ γενιά ἡ ἐποχή ἡ κραυγή
 κραυγάζει
 σ α ς ἔ χ ω χ ε ζ μ ε ν ο υ ς

0-0-0-0-0

ΚΡΑΝΙΟΤΡΥΠΑΝΟ

θοῦ κύριε φυλακὴν τῷ στόματί μου
 ὄν κῶν τέχνη ὄν τήν ἐπιζητοῦν οἱ καιροί
 ἀπλῶς καθηλῶνω ὡς κινησιοφωτογράφος τήν ὄψη τῆς ἐποχῆς μου σέ στιγ-
 μές τελεσιδίκες ἔτσι ὅπως διαμορφώνεται ἀπὸ τοῦς κάθε τόσο ἐπί γῆς
 ἀντιπροσώπους σου σημαντικούς ἢ ἀσήμαντους οἱ περιπτώσεις ὄν ἔχουν
 πιά καμιά σημασία ἀφοῦ σημασία ἔχει μόνο ἡ ἐπικέντρωσή μου στά γε-
 γονότα τότε πού μέ τό ἕνα μάτι στό στόχαστρο μέ τό ἕνα χέρι στό
 πλῆκτρο ἐπιτίσω τή στιγμή νά σταθεῖ
 στιγμή στάσου
 ἀφιξη συμμαχικοῦ προσωπικοῦ
 παράδοση συμμαχικοῦ ὕλικοῦ
 ἐπιβολή συμμαχικοῦ λεκτικοῦ
 ἐφαρμογή συμμαχικοῦ συμφωνητικοῦ

στιγμή στάσου
 οί σύμμαχοι προφασίζονται
 οί συμμαχόφιλοι παραμερίζονται
 οί συμμαχόδουλοι έξοπλίζονται
 στιγμή στάσου
 τά τάνη παρατάσσονται OVER τά πολυβόλα προτάσσονται OVER τά κυβερ-
 νετα καταλαμβάνονται OVER οί κυβερνώντες συλλαμβάνονται OVER ό πλη-
 θυσμός έγκλιβωτίζεται OVER πᾶς διαφωνών φυλακίζεται OVER οί συγκεν-
 τρώσεις διαλύονται OVER οί έλευθερίες καταλύονται OVER οί όπλα κατα-
 τβάλλονται OVER οί ένοπλοι έπιβάλλονται OVER οί σύμμαχοι άγάλλονται
 OVER
 στιγμή στάσου
 ό κέυ OVER

(.....)

σκοτεινός θάλαμος
 μαθρα ματογυάλια άπρόσωπα κεφάλια έκτυφλωτικοί λαμπτήρες άκάθαρτοι
 νικητρες ξεραμένα φλέματα φρέσκα αίματα
 ό άνακριτής άποκαλύπτει
 ό Ιατροδικαστής άποκρύπτει
 ό είσαγγελεύς συγκαλύπτει
 "άπό τής δημοσιεύσεως τής παρουσίας άπαγορεύεται ή άναγήφή είδήσεων
 και ή δημοσίευσις φωτογραφιών σχετιζομένων καθ'οιονόηποτε τρόπον
 μέ τάς διεξαγομένης ενεργείας πρός άποκατάστασιν τής άσφαλείας και
 ήσυχίας τής χώρας οι παραβάται διώκονται και τιμωροῦνται συμφώνως
 τῶ νόμῳ
 διά ταῦτα
 φωτογραφία πρώτη κατάσχεται
 φωτογραφία δεύτερη καταστρέφεται
 φωτογραφία τρίτη έξαφανίζεται
 φωτογραφία τέταρτη ξεσκίζεται
 καρ'όλα αυτά έπιμένω στήν άποστολή τοῦ κινησιοφωτογράφου κατά τό
 δυνατόν βέβαια γιατί και τίς μηχανές μου τσακίζουνε και τά ρουχα μου
 κουρελιάζουνε και το σαρκίο μου παιδεύουνε λογοκριτές διαφωτιστές
 έξυμνητές προσκυνητές άλλα γιατί κι ή πίστη μου θάχει κάπου ένα τέ-
 λος κι ή έλπιση μου θάχει κάπου ένα τέλος προπαντός μάλιστα όταν
 τό κοινό πρός τό όποιο άποτείνεται ή τεχνική μου ίσως κι ή τέχνη
 μου άποχαυνώνεται καταβροχθίζοντας στίς ταβέρνες στά στέκια στά χά-
 νια στίς κυλύβες στίς γωνιές στά κουτούκια στά μπουζούκια
 στιγμή στάσου

(.....)

κάτω άπό γαλανό κόλπο ναυπηγετα διυλιστήρια ψυικάμινοι χαλυβουργετα
 τοιμετοποιετα νημαιουργετα πετρέλαια ύγραέρια στρατόπεδα τάνκς δε-
 ροδόρμια δερνωθούμενα άλληλοσυμπληροῦνται άλληλοβοηθοῦνται άλληλο-
 φρουροῦνται
 σκοτεινός θάλαμος
 άφορολόγητοι άδασμολόγητοι άνομολόγητοι
 ύπερόδανειοϋχοι ύπερόδιαμερισματοϋχοι ύπεραυτοκινητοϋχοι ύπερπρονομι-
 οϋχοι
 οί ένοπλοι τής χώρας άναλαμβάνουν τήν ύποναίδεια τῶν ύπηκῶν
 και νεοδεσποτιάδες νεοπαπάδες νεοκαθηγητές νεοπρεσβευτές νεοακαδημαί-
 κοί νεοκοσμικοί νεοαξιωματοϋχοι νεοοικοπεδοϋχοι νεοεργοστασιάρχες
 νεολεσχιάρχες νεομεγαλέμποροι νεοσωματέμποροι νεοσυννενοήσιμοι νεο-
 υπουρηγίσιμοι προσφατοανήψαντες προσφατούποκύφαντες προσφατοαπο-
 χαρκτηρισθέντες προσφατοαποκατασταθέντες προσφατοεξελληνισθέντες
 προσφατοεκχριστιανισθέντες συναθροίζονται ονοματίζονται διαγκνί-
 ζονται λιβανίζουν γονατίζουν μπρομυτίζουν γλείφουν γλείφονται σα-
 λιώνονται άδερφώνονται διακλαδώνονται έδραιώνονται

(.....)

στιγμή στάσου

ο Έλληνα ένώπιον πρωθι-πουργο

ήμιέλληνα άδιάπλαστο κομματαρχούμενο άπειθάρχητο βουλευτοκρατούμενο άπληθαλιούχητο ψαυλακρατούμενο νηπιώδοη τελματώδοη δυσώδοη πολιτικομανή άβαθή άκλυγομανή άμαθή ψηφομανή έμπαθή άγνώμων άμνήμων άρνησίθεο άρνησίπατρις τιμηρητέο έξοριστέο φυλακιστεο

στιγμή στάσου

ο Έλληνα ένώπιον καθηγητο

υπερέλληνα περικληή συφοκλή θεμιστοκλή μαραθωνομάχο θερμοπυλοκράτη σαλαμινοκλή παριδοφύλαξ περσοφάχο βερβαροκτόνο τυραννοδιώκτη έλευθεριολάτη δημοκράτη φιλόσοφο φιλόμουσο φιλότεχνο παρθενοκτίστη μύστη έεροφάντη κοσμοφωστή κοσμοσωτή

στιγμή στάσου

ο Έλληνα ένώπιον άστυνομικο

άνθέλληνα κομμουνιστή σοσιαλιστή δημοτικιστή λαμπράκη βοδωράκη κεντρώο καζαντζάκη αντικαθεστωτικό παπανόρεικό άναρχικό ξενόδοσλοσ σλαυδόσλοσ ξαομοβούλγαρο σοβιετόφιλο είρηνόφιλο έκφυλο έκτελεστή έθνοφθόρο έθνοκτόνο

στιγμή στάσου

ο Έλληνα ένώπιον άμερικανο

Έλληνα μετανάστη άνειδίκευτο ύπανάπτυκτο δολλαριοεπαίτη βοθηείολήπτη πριμοδοτηθείς δικτατορευθείς ταξασφαλισθείς όρθοόρομηθείς παραδειγματοδοτησ λιμενοδοτησ βασεοδοτησ στρατιώτησ πυραυλουπηρέτησ άεροόρομιοεκχωρητήσ έκτοστολοψυχαγωγικήσ καζινοϊόρυτησ μιζινοσύμφοροσ γαγκστεροπρόδοφοσ

στοτεινόσ θάλαμοσ

έδώ τά ένόάλαμα ταυθ έθνοσ ένα ενα προχωρο

όσοσ τό έθνοσ έχει θαυμάσει όσοσ τό έθνοσ έχει χειροκτοτησει όσοσ

τό έθνοσ έχει έναγκαλισθεί

σέ όσοσ τό έθνοσ έχει έλπισει σέ όσοσ τό έθνοσ έχει άκουμίσει

σέ όσοσ τό έθνοσ έχει έναποτεθει

προσχωρο

σέ αίμα

προσχωρο

σέ φλέμα

(.....)

στιγμή στάσου

οί Έλληνες ένώπιον καταποντισμο

έγκέφαλο σπανίασ ευφυίασ σκέφεισ μεγίστησ άξίασ στοχασμοί βαθυάτησ

ούσίασ προβλέφεισ ύψίστησ άκριβείασ συζητήσεισ έξόχοσ ευφραδείασ

ίδέεσ έκπληκτικήσ πρωτοτυπίασ προτάσεισ άποφασιστικήσ σημασίασ παρα-

τηρήσεισ μοναδικήσ θευόερκειάσ διατυπώσεισ κοσταλλίνησ σαφηνείασ

προτάσεισ ριζικήσ θεραπείασ

έν άναμονη

τήσ άνωθεν σωτηρίασ

τήσ έξωθεν βοθηείασ

τήσ θύραθεν ένεργείασ

ώστοσο τά λόγια χωρίς καρδία παχαίνου οί σκέφεισ χωρίς άνόρεξα άρ-

ρωσταίνου οί ιδέεσ χωρίς θυσία πεθαίνου

γιαυτό

άν θέλουμε νά παραμείνουμε άνθρωποι τό κέντρο τοθ βάρουσ μας πρέπει

νά μετατοπισθεί στίσ φτέρνεσ

όλόρθοι

τσιμεντοκολόνεσ άνάμεσα στίσ κατεδαφίσεισ φανοστάτεσ άνάμεσα στά σκο-

τάδια κυπαρίσια άνάμεσα στούσ τάφοσ

όλόρθοι

κι όλα τ'άλλα

έκείνα τά ύπουλα έκείνα τά ύποπτα έκείνα τά ύπόθετα κι έκείνα τά

ὑπόδουλα τὰ συμμαχοδιαβήματα τὰ βασιλοκινήματα τὰ φυγαδομυνηματα
 τὰ συνεταιρολογότεχνηματα
 τὰ ντιλετάντικα
 τὰ πολιτικάντικα
 τὰ φραγκοπαπίδιστικα τὰ διανοουμενίστικα νσ̄ ξεσκίζονται σάν ἀέρας
 ἀπάνω μας νά γλυσιρᾶν σάν βροχή ἀπό πάνω μας
 ὀλόρθοι
 οἱ τσιμεντοκολόνες ὀδοφράγματα
 οἱ φανοστάτες κρεμάλες
 τὰ κυπαρίσια πολούκια

ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΛΛΗ ΛΥΣΗ

ἀφιερώνεται στό νέο πού ἀτοπυρπολή-
 θηκε στή γένοβα καί πού κανείς δέ θυ-
 μᾶται πιά τό ὄνομά του.

0-0-0-0-0-0-0-0

B. - ΟΣ

Ὁ Β.-ός εἶναι φοιτητής στή Θεσσαλονίκη. Περισσότερα στοιχεῖα γιά τόν συγγραφέα δέν ἔχουμε. Τό πούημα πού δημοσιεύουμε παρακάτω κυκλοφόρησε παράνομα στήν Ἀθήνα.

ΑΠΟ ΒΑΘΕΙΑ, ΠΟΛΥ ΒΑΘΕΙΑ

Σημείωση: Δώστε το καί σέ ἄλλους. Ζήτη
ἡ Δημοκρατία

"Μεταξύ τῶν ἄλλων, ἐκεῖ πού καθόμουν, λέω στόν ἑαυτό μου;" - Ὑπο-
τεθήσθω πώς ἀνοίγεις τό στόμα σου. Τό ἀνοίξε τό στόμα του καί εἶπε δι-
ἄφορες κουρέντιες (σοφίες κατά τή γνώμη μου). Ὅποτε, πῆρα τό θάρρος νά
τοῦ προτείνω: - Ἐπανάλαβε! Χασμουρήθηκε, ἀνοίξε τό στόμα του καί βγή-
καν κραυγές ἀναρθρες (τό περίμενα, ὅπως καί σεῖς, συνήθως ἔτσι συμβαί-
νει). Τώρα κάθου νά ξεδιαλύνω τά νήματα...

1. Πρώτη κουβέντα

Ἐνάμεσα σέ κείνους ὄλους πού γύρισαν,
ἦταν κι αὐτοί πού δέν ἔφυγαν ποτέ,
Βρίσκονταν ἐκεῖ ἀπό σύστημα, χρωματισμένοι
διαφορετικά, κάτω ἀπό τίς σημαίες
πού ἔκαναν ἴσκιο σέ κείνους πού γύριζαν,
πού ἔκαναν ἴσκιο σέ κείνους πού δέν ἔφυγαν,
ἀλλά ἔμειναν, περιμένοντας τή στιγμή αὐτή,
νά μοιραστοῦν τόν θαυμασμό γιά τήν ἀντρέια
πού εἶχαν κρατήσῃ τό στόμα κλειστό,
πού εἶχαν κρατήσῃ τό πουγγί κλειστό,
ἀμέτοχοι ὄηθεν, συνένοχοι οὐσιαστικά.
Κι ἂν τό χρῶμα τους ἦταν διαφορετικό,
κανείς δέν τό ἔβλεπε μέσα στόν ἴσκιο
καί στόν ἀκρατο ἐνθουσιασμό. Ἐτσι,
αὐτοί πού δέν ἔφυγαν ποτέ, εἶχαν κι ἄ
τίς ἀποδείξεις τοῦ ἠρωτισμοῦ τους.
Μή ἔχοντας τύψεις,
ἔχουν τήν προσηχή νίκη
σίγουρη. Ψ!

2. Δεύτερη κουβέντα

Ἐπό τόν καιρό τῆς πανούκλας,
ἐδῶ κι αἰῶνες ὀηλαδή,
πανούκλα τέτοια δέν εἶχε παρουσιαστεῖ,
κατά πώς λέν'οί ζωντανοί
πού θυμοῦνται.
Διάφορες ἀρρώστειες,
κατά καιρούς,
εἶχαν ἐμφανιστεῖ,

ἀλλά πότε μέ τή
βοήθεια τοῦ Θεοῦ,
πότε μέ τή βοήθεια
τῆς ἐπιστήμης, ναι,
ἔκαμαν λίγα θύματα
κι ὕστερα ἔσβυσαν.
Τώρα πού ὁ Θεός πνίγηκε
κι ἡ ἐπιστήμη διαολίστηκε,
πῶς θά γίνεῖ, πῶς,
νά γιαιτρευεῖ ἑτοῦτη
ἡ περιέργη κουνούκλα;

3. Τρίτη κουβέντα

Μέ κάτι τέτοια γλυκόλογα ὁ Δίας
τήν ἀναποδούρισε στό κρεβάτι
(Ποιά;) καί δεόντως τῆς ἐποίησεν
ἀπόγονον εὐτραφή (Ποῖόν;)...
Τώρα βρεθήκαμ'οἱ γνωστοί ἑμεῖς
καί λέμε: "Παραμύθια!"
Οἱ οἰκτιροῦρες, βλέπετε,
βασίζονται σέ τέτοιες
ἀβλεψίες.

4. Ἐξάρτη κουβέντα (καί τό λουρὶ τῆς μάνας).

Μεταξύ τῶν ἡλιθίων συνέταξον, Χριστέ,
γαμῶ τήν Παναγία σου κι ἐμένα.
Κόλλησέ με στούς πιό ἡλίθιους,
ἐκείνους τοὺς περιέργους,
ἐκείνους τοὺς ὀχληροὺς,
μέ τὰ πολλὰ ῥωτήματα.
Κι ἂν θέση δέν ὑπάρχει, Χριστέ,
βάλε με μέ τὰ παιδιά,
γαμῶ τό σόυ σου,
ὅτι τό μυλό μου ἀξηνε
καί δέν ἀντέχω ἄλλο.
Ποτέ μου δέν.....

Σημείωσις: Ἐτυφεκίσθη
περὶ τό λυκαυγές.

Συμβουλή: "Ἄν τοῦτο τό ἀπολειφάδι σῆς λέει τίποτα, μὴ
παραλείψετε νά τό μοιράσετε." Ἄλλοι μπορεῖ νά
τό χρησιμοποιήσουν γιά σαποῦνι κανονικό στίς
μελλούμενες κρεμάλες.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΠΑΚΟΓΚΟΣ

Ο Κωστής Παπακόγκος ζει σήμερα στη Σουηδία. Ποιήματα και άλλα έργα του έχουν δημοσιευθεί σ' ελληνικά και ξένα περιοδικά. Έχει επίσης μεταφραστεί σε ξένες χώρες. Το απόσπασμα που δημοσιεύουμε παρακάτω είναι παρμένο από το μυθιστόρημά του "Τά κύματα της Ρόδου".

ΤΑ ΚΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΡΟΔΟΥ

('Απόσπασμα)

ΤΗΝ ώρα που ο Λευτέρης αποχαιρέτησε τους συντρόφους του ο διοικητής της Αστυνομίας γύριζε καθάλα σ' ένα τζιπ κι έπιθεωρούσε τὰ επίκαιρα σημεία της πόλης, έκεΐνα που τὸν παρεΐχαν μεγαλύτερη προκάλυψη. Από εκεί θά έρριμψαν σέ λίγο οί τραμπούκοι του, πού για τήν ώρα τούς κοιτούσε μετρίσιμένους στό προαύλιο τής Ασφάλειας σάν πεινασμένους λύκους, κι θά ξέσχιζαν τό λαχταριστό κουρμπάνι τής βραδυάς.

Γύριζαν οί τραμπούκοι στό προαύλιο, προβάρανε τίς μάσκες τους, πΐναν χροιά κι κουλωτικά νά τους σηκώονται και καμαρώνανε τὰ γκλόμπς που μέλλε τὴν μεράσαν, άστραφτερά, άποάλινα, έλλιδοφόρα και όλα άμερικάνικης κατασκευής και προελεύσεως... Άπ' τό λαιμό τους είχαν κρεμασμένη μιὰ σακκούλα, χωμένη στό πουκάμισό τους και τήν χάιδευαν τρυφερά, όπως κοιλιὰ άγαπημένης πουτανίτσας πού άυριο θά τους γεννοῦσε παρόδες, ρολόγια, άαχτυλιδία, χρυσαφικά γυναικών, δόντια χρυσά - μπορεί και κομιά μασέλλα δάκτερη σάν τραινάκι εὐτυχίας...

Άλλοί ο κύριος Διοικητής ήτανε στό μπουρζίνια του άπόψε. Ψύσαγε και ξεφυγε σ' άβράλινα πού χασε τὰ νερά της και βλαστήηωσε τόν στρατιωτικό Διοικητή που τὸν κάλλησε άγρια σήμερα, τόν φλόμωσε στό καφώνι και στό τέλος κέ θά τὸ γλύττωνε νά κάνει και τό "λαγουδάκι" μέ τό τσιφένι κάτω από τίσ κλειδώσεις τών ποδῶν του ή νά τὸν πλύνει τό άφοδευτήριο μέ τή γλώσσα.

Χάλασε πιά ο κόσμος, άποχώρησε τό έδαφος κάτω άπ' τὰ ποδάρια, μπουρόλεψαν τὰ ζώματα Ασφάλειας που άφήσανε τή δυναστεία τους νά γίνει τσιφλίκι σ' τούτους τούς χοντρομαλάκες. Και νά σου τώρα μπάστακας και ντιούθος μπανκιάρος, άρχή του κόσμου και συντέλεια - κοιάς; Ένας κοπρίτης, ζούγκας, πού άν τὸν έριχνε σφαλιδέρα θά πάθαινε κωλόρευση... "Δέ πά νά γαμηθούν όλοι τους", μурμουύρισε ο κύριος Διοικητής κι έστριψε άπότομα κατεύθυνση.

Πήρε άπόφαση νά έπιστρέψει στό Διοικητήριο, νά δώσει στους τραμπούκους τίσ καταρτισμένες λίστες μέ τίσ διευθύνσεις τών πλούσιων κομμουνιστών κι έκείνοι άς κάνουν όπως-όπως. Άνεμπουμπούλα ήτανε, άυριο θά μπορούσε νά τὰ πιαλάσει, έβρισκε αυτός πάντα τόν τρόπο.

Γούρλιζαν τ' άντερά του άπ' τήν πείνα καθώς πλησίαζε στό τέλος τής άποστολής του κι όλο μαρσάριζε τό τζιπ νά μην τ' άκουει γιατί νευρίαζε. Όλη τή μέρα σήμαε στιγμή δέν τὸν περίσσεψε. Διαταγές ή μιὰ πάνω στην άλλη περίμεναν τήν οικεπεραιώσή τους. και πάνω άπ' όλα τὸν κάταε στό στομάχι κέζνο τό ξεκαπίστρωτο μουλάρι, ο πρασινιάρης, ο στρατιωτικός διοικητής. Ίέ νά 'κανε όμως; κάθονταν κλαρίνο και τόν άκουγε όταν έκείνος μιλάγε γι' άντικομμουνισμό κι "άπό βορρά κίνδυνο" κι όλες έκείνες τίσ μπαροφες πού τὸν γράψαν οί σοβιετολόγοι νά τίσ παπαγαλίζει στους φαντάρους:

"Πετάει-πετάει ο γαϊδάρος;"

"Πετάει μέ δώδεκα σειρές φτερά."

Μήπως όμως κι αυτός δέν ήταν κομμουνιστοψάγος, έβρεοπάγος, φοιτητοψάγος, κέρατο βερνικωμένο και παλιός συνεργάτης τών S.S; Τί πε-

ρισσότερα διπλώματα έθνικοφροσύνης είχε ό άλλος καί τοῦ γίνονταν τσιμπούρι; Ἀλλά ἔτσι ὄλοι οἱ караβανάδες: Σκοτωθεῖτε νά ὀοξαστοῦμε...

"Καλά νά πάθω," μουρμούρισε. "Όταν μέ τόν Καραμανλή εἶχαμε Ἀστυνομικατά καί πατούσαμε ἐπί πτωμάτων, ἐγώ τόν φερνούμουνα σάν ἄνθρωπος. Τώρα μέ τή στρατοκριατά μέ καβάλισε. Νά ξεροκέφαλο!" καί μούντζωσε τή μούρη του. "Κάνε τόν ἄλλον νά χεστεῖ ἀπό φόβο ἄν θές νά σ' ἐχτιμήσει..."

Τό τζίπ παρκάρισε. Σέ λίγο θά ξεμπέρδευε μέ τά σκατά πού τόν τύλιξαν καί θά γυρνοῦσε στή βιλλίτσα του, θά ἔτρωγε τό ζεστό του φαγητό καί θά ξάπλωνε πλάι στήν καλή του γυναικούλα. Πρίν κοιμηθεῖ δέν θά ξεχνοῦσε, σάν καλός χριστιανός πού ἦταν, νά κάνει τήν θερμή του προσευχή κáτω ἀπ' τῆς Παναγίας τό εἰκονοστάσι.

Ῥωτόσο στό νάϊτ κλαμπ τοῦ "ΠΑΡΚ ΧΟΤΕΛ" ἡ ὕψηλή κοινωνία τοῦ νησιοῦ γλεντοκοποῦσε. Ὅλα ὀ θεός τά ἔφερε δεξιά ὀπως αὐτοῖ τό πεθεμουσαν. Τώρα μπῆκε τό χαλινάρι γιά κάμψα χρόνια στούς ἐργάτες, κλεῖσαν τά στόματα τῶν φοιτητῶν πού τοῦς γαύγιζαν καί δέν μποροῦσαν νά ζήσουν τή ζωῆ τους ὀπως ταῖριαζε σέ πολιτισμένους ἀνθρώπους, καί πάνω ἀπ' ὀλα ἡ ἔνοια τῆς ἐλευθερίας πῆρε σάρκα καί ὀστά.

Οἱ ἄριστοκράτες τό ἔχανε συνήθειο νά βγαίνουν ὀστερα ἀπ' τὰ μεσάνυχτα στό κέντρα διασκέδασης. Τότε πού ὀ λαός ἐπαιρνε τόν δεῦτερο ὀπνο του κι ὀνειρευόταν καρβέλια καί παγκόσμια ἀδερφοσύνη, ὀπως τοῦ λέγαν οἱ μαρξιστικοὶ ἀγαθῶγγελοι πού τὰ τελευταία χρόνια, τά μετακαραμανλικά, εἶχαν γεμίσει τόν τόπο μέ μπροσσορες καί φιλοσοφία. Ἐ. καί νά γίνονταν οἱ πόλεμοι ἔτσι... Γιατί βῆγχαν τά ὀπλα; Ὅχι φυσικά γιά νά σκοτώνομε ψύλλους... Ἐμίσε ὀ τόπος ἀπ' αὐτοῦς τοῦς φαφαλατόδες: καί τό κράτος ὀδωσάρησε νά τοῦς στείλει στό νησιά τοῦ Διαβόλου γιά κατήχηση.

Ἐἡμερα, ἀφοῦ ἀγόρευσαν στούς κύκλους τους, καί πλέξαν τά ἐγκώμια τῆς νέας ἔθνοσωτηρίου δικτατορίας, ἦρθαν κι αὐτοὶ νωρίς νά περάσουν τή βραδυά τους καί νά χεροῦν ἐλεύτεροι ὀπως τό ἀπαιτοῦσε ἡ τάξη μιᾶς ἡθικής κοινωνίας μέ χριστιανικές ἀρετές.

Ἀριστοκράτισσες κοκκότες στό πόδια ἀξιοματικῶν τοῦ Ἐκτου Ἀμερικάνικο στολου, τρίβανε τίς κωλάρες τους, νά παρῶνουν θερμότητα στούς ἀλκοολικούς συντρόφους τους. Πλαῖν-μπόυς ἀγκαλιά μέ ὀμορφες Σκαντιναβέζες δύναν ὀρκους αἰώνιας ἀγάπης. Γεροξεκούτηδες συνταξιοῦχοι ἀστυνομικοὶ μέ δεκαεξάχρονης κοπελλίτσες. Ἐμποροὶ παστωμένοι ξύγκια, γλύφαν παθιαῖρικά τίς γάμπες ἀπ' τίς νέες τους ὕπαλλήλους. Γεροπαρалуμένοι διευθυντές, βάζανε κωλοδάχτυλο στίς ἰδιαίτερές τους. Ἐμποροὶ σάρκας, ἔμποροι ναρκωτικῶν, ἡθοκοιοὶ, τοκογλύφοι καί διεθνῆς τουρισμός ἀνακατευτηκαν, παρῶλεφαν καί βρώμαγαν κρασίλα, ὀπως τά φρέσκα ξερατά Ρωμαῖου αὐτοκράτορα...

Ἀνάμεσά τους βρέθηκε κι ὀ Κώστας. Νωρίς ὀμως τον κούρασε ὀ Γλιγγοσ καί τρῶμξε τή γκομενάρα του σέ μιᾶ γωνιά τοῦ κλάμπ. Ἐκετ, κáθισε στίς ποδάρες τῆς καί μέσ στό μισσοκόταδο, ἔσειρε τό βυζῖ της σάν κουβά ἀπό πηγᾶδι κι ἐγλυψε ὀπως σκύλος τόν καρπό τῆς. Ἐκεῖνη γαργαλιόταν καί τσίριζε ἐνώ οἱ μῦρες πού ἔχε πιετ, γίναν ζεστό, θολό ποτάμι καί σφύριζαν ἀνάμεσα στό σκέλια τῆς.

Ἡ κόρη τῆς ἦταν μακρυά, ἔξω ἀπ' τό κλάμπ, κáτω ἀπ' τὰ φυλλώματα τοῦ πάρκου καί κοίταγε ἀνασκελα τ' ἀστέρια, ἐνώ πεντέξη κουτσαβάκηδες τήν πῆδσαν μέ τήν ἀράδα... Δέ βαρνεσαι! χαρμάνηδες ἦταν τά παιδιά, μόλις ὀπολύθηκαν ἀπ' τόν στρατό καί τοῦς ἔγινε τό μάτι πάφλας γιά γυναῖκα. Ἐξάλλου ὀ Κώστας εἶχε πιάσει τήν "καλή" καί τοῦς τήν πούλησε στό τζάμπα: "Φῶστε καριόδες... Ἡ Ἀμερικῆ κερνάει κι ἄς εἶν' καλᾶ ὀ θετός Τρούμαν πού ξεμπέρδευε τοῦς κουκουέδες! Ἀλλιῶς..."

Τήν ἰδια ὀρα κι ὀ Δεσπότης κáθονταν ξεβράκωτος ἀπάνω στό διπλό, βασιλικό κρεβάτι του καί βλαστημοῦσε τό θεό. Πολύ τοῦ τᾶ ἔχε σκατωμένα ἀπόψε καί παρᾶ λίγο νά τόν κάνει ν' ἀλλαξοπιστίσει, νά πεί με, τοῦ Μωχαμέτη τό πάρτυ πού ἦταν δικαιοτέρος κι ἀνθρώπινος κι ἀσίκης.

Τρεῖς κοπελλιές τοῦ 'φεραν τὰ λαγωνικά του ὑπόως. Τρεῖς ἄγγελους ἀπ' τὴν παρθένισο, τρεῖς ἀσπίδες παρθένες. Παρθένες ἦσαν ὅλες οἱ γυναῖκες ὅταν πλάγιαζαν καὶ ἐπισκιαζόνταν ἀπὸ Ἁγίους. Παρθένα ἦταν καὶ ἡ Μαρία κι ἔμεινε στὴ ζωὴ της, γήινη καὶ μετθανάτια, πάντα ἡ ἴδια κι ἄς τὴν ξεπάτωσε ὁ Ὀβρηὸς ὁ Ἰωσήφ πρὶν καὶ μετὰ τὸ γάμο.

Τρεῖς χάρες τῶν κυκλῶσαν καὶ τοῦ 'φεραν τὴν ἀνοιξη μὲς στὸν βαρὺ χειμῶνα του. Οἱ οὐδὲ μύριζαν γιασεμί, ἡ ἄλλη εὐώσιαζε κανέλλα. Δὲν ἤξερε ἀπὸ ποῦ κρατοῦσε ἡ σκούφια τους, γλώσσες δὲν σκάμπαζε νὰ τὶς ρωτήσῃ. Ἐκεῖνος εἶχε μιὰ γλώσσα, γλώσσα ἀγριότραγου μὲ λέπια καὶ σκληράδα. Μ' αὐτὴ ἔλεγε τὸ Εὐαγγέλιο καὶ τοὺς ἀντικομμουνιστικούς του λόγους, καὶ τώρα πού γέρασε καὶ ὄν τὰ κατὰφερεν στὸν ἔρωτα ξεφλουδαγε τὰ θηλυκά. Τὴν ἐθνικότητά τους τὴν βρέθηκε γραμμένη στὰ ἐσώρουχα, γιατί συνήθιζε μετὰ τὴν πράξη νὰ κλέβει τὰ βρακιά γιὰ ἐνθύμιο. Τὸ ἓνα ἔγραφε USA, τὸ ἄλλο ENGLAND καὶ τὸ τρίτο NIGERIA.

Βλαστήμησε, βλαστήμησε ὁ Δεσπότης τὸ θεὸ, ξεραθύμησε κι ὕστερα τὸν λυπήθηκε γιατί δὲν ἔκαινε ἀπάντησῃ. "Φαίνεται τὸ μετάνιωσα," σκέφτηκε, "κι ἔβαλε τὴν οὐρὰ του μὲς στὰ σκέλια, σὰν φταίχτης σκύλος."

Οἱ τρεῖς ἀλάνισες τρέπωσαν τὸ παραῶκι καὶ τὸ σπάρτωσαν ἀπὸ τὴν πίσω πόρτα τῆς Ἐπισκοπῆς, χωρὶς ἀναστενάγματα, χωρὶς στραβοπατήματα, χωρὶς νὰ κάνουνε ὀχτάρια. Γέρασε ὁ ερμος, γέρασε καὶ γιατρεμὸ δὲν ἔχει... Τζάμπα τὸν ξεπεντάριασαν, τίποτα δὲν τοὺς ἔκανε, ντρόπιασε τὸ ἑλληνικὸ καὶ κείνες θὰ τὰ τοούζανε σὲ λίγο μὲ τοὺς "σπάρους" πού τὶς περιμέναν μὲ τὰ "ἐμτζί" τους.

Σὰν ἔμεινε μονάχος του ὁ Δεσπότης καὶ καλμάρισε λιγάκι, τὸν ξίασε ἡ θρησκευτικὴ συμπόνοια καὶ μουμούρισε:

"Ἐ! ρέ θεέ, καλὸς καὶ Ἁγιος εἶσαι, πλοῦτη καὶ ὁδὸα μου χάρισε, ἔσωσεσ τὸ λαὸ μου μὲ τὴν οἰκτατορία, ἐνέπνευσεσ ἀφοσίωση στὶς "ἀνεψοῦλες" καὶ στοὺς "σπάρους" ὑποταγῆ. Παράπονο δὲν ἔχω. Ἀλλά θὰ θέλα νὰ σοῦ πῶ ὅτι σ' ἐ κ ε ῖ ν ο τὸ θέμα τα 'κανες θάλασσα... θάλασσα τὰ 'κανες, ἄκου καὶ μένα! Κι ἄς εἶσαι παντοδύναμος κι ἄς εἶσαι παντογνώστης. Τὴν πάτησεσ σὰν ἀγράμματος. Ὁ Πριαπος, ἐγὼ στὸ λέω, ἓνας Δεσπότης Ἕλληνας! Ὁ Πριαπος σοῦ τὰ 'σπασε τὰ μοῦτρα!.."

"Ὑστερα πήρε στ' ἄσπρα χέρια του τὶς τρεῖς ὑγρὲς κυλότες, ἔχωσε ἐκεῖ τὴν γαμψή μύτη του, καὶ τράβηξε μιὰ μπαλακία νὰ ἡσυχάσει...

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ Π.

Ὁ Δημοσθένης Π. γεννήθηκε στήν Καλαμάτα. Τριάντα χρόνων, περίπου, σήμερα, ἔχει δημοσιεύσει ἕνα μυθιστόρημα καί μιά σειρά διηγήσεων. Τό ἀπόσπασμα πού δημοσιεύουμε παρακάτω εἶναι παρμένο ἀπό μιά νουβέλα πού ἔγραψε στίς ἀρχές τοῦ 1970 καί πού μοίρασε πολυγραφημένη σέ φίλους του καί λογοτέχνες τῆς Ἀθήνας.

ΕΝΙΚΗΖΑΙΤΕ (Πληροφορίε εντός)

...Παραμιλάει, εἶπανε. Αὐτός ὅμως διαμαρτυρήθηκε, ρεῦτηκε κρασίλα, ἔξυσε τό δεξιό του αὐτί - τ'ἀριστερό τοῦ τό'χαν κόψει μέ σαγκωνιά σ' ἕνα καυγά στό Τζιμπουτί - τοῦς κοίταξε. Δέν τοῦς κοίταξε' πές πώς τό βλέμμα του ἔγινε στά ξαφνικά πιατόπανο καί τοῦς σκούπιζε τό πρόσωπο ἀπό μιά γλοιώδη οδοῖα - ρόχαλα ἄς ποῦμε. Μόρφασε:

"Ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες, πού λέτε, εἴμαστε δαιμόνιοι στό ἐμπόριο... Δαιμόνιοι ὅςς λέω... Ἀπόδειξη, πουλάμε πάντα πρὶν ἀγοράσουμε. Ἀπό ἀρχαιοτάτων χρόνων, παλιά ἱστορία... Πουλάμε, πουλιόμαστε, πουλιόμαστε, ἀλισμερίσι νά γίνεται. Τί μέ κοιτάτε; - Ρεῦτηκε - καί τό περίεργο εἶναι, ρέ παιδιά, πού ὅλο καί κάτι ἔχουμε πάντα νά πουλήσουμε... Δαιμόνια φυλή, ὅςς λέω, οαιμόνια..."

Παραμιλάει, εἶπανε. Σήκωσαν τά ποτήρια. Ξερογέλασαν.

"Χαϊβάνια... Πουλημένοι..."

Ξανασήκωσαν τά ποτήρια. Παραμιλάει εἶπανε. Κι αὐτός τοῦς ξανασκούπισε τό πρόσωπο. Ἀσκολεῦτηκε. Τοῦ φάνηκε πώς ἡ στρώση μέ τά ρόχαλα εἶχε γίνει παχύτερη.

"Τρεῖς χιλιάδες χρόνια... Γιά βάλτε μέ νοῦ σας ρόχαλο... Μᾶς φτύνουν οἱ βασιληάδες μας, μᾶς φτύνουν τά γκουβέρνα, τά γονικά, τά ἀποσπῶρια μας, σκούβουμε καί μᾶς φτύνει καί τό χῶμα πού πατάμε... Τώρα πού συνηθίσαμε στό ρόχαλο - ξαναρεῦτηκε - ὅεν μπορούμε νά κάνουμε τίχως... Πρώτη φάση. Τώρα τό παῖρουμε καί γιά καλλοντικό. Δεύτερη φάση..."

"Τῆ τρίτη...! Τῆ τρίτη φάση...!" φώναξαν καί ξανασήκωσαν τά ποτήρια.

"Ἡ τρίτη φάση, χαϊβάνια... Ἡ τρίτη φάση - ἐμπήξε ξαφνικά φωνή - εἶναι τούτηρη."

Σηκώθηκε ἕνας νά κλείσει τήν πόρτα:

"Ὅσά μᾶς κᾶψεις κωλότρε... Ἄντε, πές γιά τῆ τρίτη φάση..."

"Τοῦς βάζουμε στή σειρά, χαϊβάνια, καί λέμε: ποῖς φτύνει πιό γερά; Ἐλάτε... Κι ἔρχονται. Γιατί νά μήν ἔρθουν; Εἶναι διασκεδαστικό πράμα νά φτύνεις τόν κόσμο καταπρόσωπο, ἀφοῦ τοῦ ἀρέσει κι ἀποκάνω... Λαός μαζώχων, ὅςς λέω... Φτοῦ!"

Αὐτός πού μπῆκε φόραγε πολιτικά καί χακί κάλτσες. Σκουνητήθηκαν.

"Λαός μαζώχων..."

"Ἰᾶφε ρέ..."

"Λαός μαζώχων..."

Τοῦ κλείσαν τό στόμα μέ μιά πετσέτα. Τάχα πώς πήγαινε νά ξεράσει. Τά σάλια μούλιασαν τήν πετσέτα. Ὁ χωροφύλακας πού φόραγε πολιτικά καί χακί κάλτσες χαμογέλασε.

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΤΡΩΓΑΔΗΣ

Ὁ Παντελής Τρωγάδης ζεῖ σήμερα στὸν Καναδά. Ποιήματα καὶ ἄλλες ἐργασίες του ἔχουν δημοσιευθεῖ πρὶν ἀπὸ τὴν δικτατορία στὴν Ἑλλάδα. Στὰ τελευταῖα τέσσερα χρόνια ἔχει δημοσιεύσει πολλὰ ποιήματα καὶ ἄρθρα στὸν ἀντιδικτατορικό τύπο τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἰὰ παρακάτω ἀποσπάσματα εἶναι παρμένα ἀπὸ τὴ συλλογὴ του "Ἰὰ τετραδία τοῦ Κεμπέκ".

ΤΑ ΤΕΤΡΑΔΙΑ ΤΟΥ ΚΕΜΠΕΚ

(Ἀποσπάσματα)

I

Ἵλα δικὰ τους εἶναι, Ἀντιγὼνη. Ἵλα.
Κι ἡ βιοπάλη μας ὀμπρέλα ἀνοιχτὴ
νὰ προστατεύει τὸ δικὸ τους μέλλον.

?

Θέλω νὰ πῶ γιὰ τὸ μικρὸ καλοκαιράκι
θέλω νὰ πῶ γιὰ τὸ Ἰνδιάνικο καλοκαίρι
γιὰ μολυσμένους ποταμούς καὶ λίμνες
χιλιάδες γύρω μας. Ἡἄ μέ πιστέψεις.
Τί νὰ μιλάς γιὰ χιονοθύελλα στὸ Κεμπέκ
τί νὰ σοῦ πῶ γιὰ τίς ἐλευθερίες.

I2

780 Τζιάρρου Γουέστ. κοντὰ στὴ Σιαμπανιέ.
Κυριακή. Ἡμέρα τοῦ Κυρίου.
"...ἀπ' τὰ χωριά τῆς Κέοκυρας. Στὴν πόλη
κατέβαινα 12 δεκεμβρίου, ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου
- βοήθειά μας..."
εἶπε καὶ σταυροκοπήθηκε
κοιτάζοντας μέ τὸ καλὸ τῆς μάτι
μιὰ τὴ γριά μητέρα μου καὶ μιὰ ἐμένα.
Μένει ἀποκάτω δυὸ πατώματα, στὸ ὑπόγειο.
Ἔχει ἓνα φαρυγ αἱμάτωμα πού πιάνει
ἀπὸ τ' αὐτὶ μέχρι τὴ μύτη
ἀπ' τὰ μαλλιά ὡς τὸ λαιμὸ, τὸ πρόσωπο
ὅπως πετσέτα βουτηγμένη σ' αἷμα χαλασμένο.
"Ἡ μαύρη, τῶχει ἀπὸ γεννητάτη" εἶπε ἡ μάνα,
"κι ὅλη τὴν ὥρα κλαίει μέ τὸ καλὸ τῆς μάτι.
Πεινάει πολὺ, πονάει πολὺ καὶ θέλει νὰ γυρίσει..."
Ἐγὼ ἐνόησαφέρομαι γι' αὐτὰ ἐπαγγελματικά.
Ἐργάζομαι σὲ μιὰ Κοινωνικὴ Ἱπηρεσία
γιὰ μετανάστες. Ἑλληνες.

I7

Μᾶς ἀπειλοῦνε τὸ φωμὶ οἱ ἠλεκτρονικοί

καί ἄλλοι ὑπολογιστές.
 Νά πῆσουμε στήν πρακτική ἀριθμητική,
 στήν ἀλγεβρα - τίς ἐξισώσεις ὄλων τῶν βαθμῶν.
 Ἡ γραμματική εἶν' εὐκόλη κι ἀπλή:
 ὁ μετανάστης τοῦ μετανάστη τόν μετανάστη
 οἱ πουλημένοι τῶν πουλημένων τούς πουλημένους
 ἀχ μετανάστες ὦ πουλημένοι καί ὦχ ἐξόριστοι
 στούς πέντε ἀνέμους. Ὁ κέμπτος τοῦ Διαβόλου.

21

Κύριε Μάκβεθ εἶσαι ἐκτός θέματος.
 Πρέπει νά χάσεις τήν πατρίδα σου
 πρέπει νά σοῦ στερήσουνε τόν ἥλιο
 πρέπει νά βρεῖς κλειστές ὄλες τίς πόρτες
 πρέπει νά σέ πουλήσει ἡ μάνα σου ἢ ἴδια
 γιά νά μιλήσουμε μιᾶ γλώσσα νοητή
 πίνοντας γαλλικό καφέ στή Μοντρέαλη.

24

Καταφεύγουμε στή Δύση,
 Ρώμη, Λόντρα καί Παρίσι,
 μόνοι καί μέ ψαμελιά.
 Ποιός νά ζήσει, ποιός νά φτύσει
 ποιός τήν ἀδεια ν' ἀποχτήσει
 γιά ψωμί καί γιά δουλειά.
 Ζητιανεύουμε στή Ίαγη,
 Μπόν, Στοκχόλμη, Κοπεγχάγη,
 γιά ψωμί καί λευτεριά.
 Χιόνια, ὕγρασσα, πάγοι,
 ἐμικρέδες σέ πελάγη
 κι ἔχουμε καί βασιλιά.

29

780 Τζιάρρου Γουέστ. Κοντά στήν Σιαμπανιέ.
 Πέντε πατώματα μετανάστες
 καί μυρουδιά στυφή. Ποντίκια, κατσαρίδες
 νοσταλγία γιά μιᾶ πατρίδα μακρυνή
 πού μᾶς ἐπούλησε ἀφοῦ καταβάλαμε στό ἀκέραιο
 τᾶ τέλη χαρτοσήμου σέ λογής αἰτήσεις.
 Τό εἰσιτήριο μέ εὐκολίες πληρωμῆς
 καί χίλιες δυσκολίες ἀποπληρωμῆς
 - ὁδοί καί πανωτίμι.

Φέραμε καί τίς μάνες μας ἀπό κεφαλοχώρια
 μέ ζαοζαβατικά, τριανταφυλλιές καί δούσμο,
 νά τίς μυσήσουμε στά μυστικά τῆς ξενητιάς.
 Τίς μέρες πού μᾶς ἐπισκέπτεται ὁ ἥλιος τοῦ βορᾶ
 μαρτυροῦνται ὄλες οἱ γριές τῆς γειτονιάς στό πάρκο
 μέ τᾶ μαθρα μαντήλια τους νά ποθνε τούς μαημούς
 καθῶς τσιρίζουν τᾶ ὀποσιτιζόμενα ἐγγόνια.

Αὐτά πλουτίζουνε τήν ἐμπειρία μου ὡς "σόσιαλ γουῶρκερ"
 ἀφοῦ στό κιάτο ἡ ἐξουσία ὑπό μορφή Παττακοῦ
 ὑπερίπταται σέ ἐλικόπτερο ἀμερικανικό
 σάν ὄρνιο τῆς Ἀποκαλύψεως τοῦ Ἰωάννου
 κι ἀλέθοντας θαλασσινόν δέρα προσγειώνεται

για ν' ἀπολύσει "πρός παραδειγματισμόν" τῶ δῆμαρχό της.
 Ἐντίκρυ εἶναι τό Μαντεῖο τῶν Δελφῶν
 κατ'ἀλληλα προσαρμοσμένο στό γούστο τῶν τουριστῶν.
 Ἄλλοτε ὁ οἰνιόρ Μενεγκίνι
 καί τὰ λοιπά,
 τῶρα ἡ Τζάκι, ὁ Τόμ ἀπ'τῆ βουτιῶνη
 καί τὰ λοιπά.
 "Ὅλα δικά τους εἶναι." Ὅλα.

33

Παραμονές Χριστούγεννα νυχτώνει ἀπό τίς τρεῖς.

Εἴμαστε μιά παροικία πουλημένων
 τοῦς μετροτοῦς καί ἀναδρομικά.
 Οἱ ὑπουργοί Κοινωνικῆς Προνοίας, Ὑγιεινῆς καί τὰ λοιπά
 δέν κόπιασαν ποτέ ἀπό ὧν. Δέν εἶσαν σίτι μέσα.
 Ἀποδημίας ὑπουργό δέν ὄρκισε ἡ πατρίδα
 τῶν ἀποδήμων. Καί ἔπραξε σοφά.
 Νά μήν ἤχετ ἀκόμη ἓνα θούριο ὑποκρισίας.

Οἱ ὑπουργοί τῶν Ἐξωτερικῶν ἔχουν τὰ διπλωματικά τους:
 παζάρια, συμφωνίες, συνθήκες, παιχνίδια.
 Πάνω ἀπ' ὅλα ἡ πονηρή ἀρχή τῆς "μῆ ἐπιμβάσεως
 εἰς τὰς ἐσωτερικάς ὑποθέσεις φίλων χωρῶν"
 ποῦ ἐφαρμόζεται κατά τό γούστο τοῦ ἰσχυροῦ
 ὅπως στό φερμουάρ ἢ στό αἰόσιο πόρνης.

Φῶς ἄφηναν χτικιάρικο οἱ κίτρινες κουρτίνες.
 "Ἐφίσταται ἡ δόξ τῆς φιλικῆς συνδιαλλαγῆς
 μετά συμμάχων, ἀκόμα καί στρατιωτικῶν,
 ἀγαπητοῦ μου", εἶπε ὁ κύριος Πῶλ Μάρτιν
 ὑπουργός Ἐξωτερικῶν, παραμονές Χριστούγεννα 67,
 στής Ὑτιαβα τό λόφο, πάνω ἀπ'τό ποτάμι.

Ζητήσαμε τῆ μεσολάβησή του
 γιά τοῦς ἐξόριστους καί τοῦς φυλακισμένους.
 Λέγαμε πῶς νά βγάλουν τό χειμῶνα
 σ'ἀντίσκηνα κι' ὑγρά κελλιά, μέ τὰ κορμιά τους
 σάπια ἀπ' τοῦς ἀγῶνες. Τέτοια
 φέραμε κἀμπουσα ἀπό κεῖ
 κι ἀπό χειμῶνες μή ρωτᾶς τί μάθαμε ἐδῶ.

"Τό θέμα" εἶπε μειδιῶν ὁ κ. κάρτιν,
 "θά ἔχω τήν εὐκαιρίαν νῶ τό συζητήσω
 λίαν συντόμως εἰς Βρυξέλλας
 κατά τήν σύνοδον τῶν ὑπουργῶν τῆς Ἐνομαχίας
 μετά τοῦ παλιοῦ μου φίλου κυρίου Πιπινέλη..."

Πέρασαν οἱ γιορτές καί ὁ χειμῶνας.
 Καί ἄλλος χειμῶνας καί παράλλος.
 Ὁ κ. Μάρτιν ἔγινε ἠγέτης τῆς Ἱερουσίας
 ἐφ'ὕψους τόν θῶκο του στόν κ. Σιάρπ - τόν κοφτερό.

Παραμονή Χριστούγεννα νυχτώνει ἀπό τίς τρεῖς
 καί στήν πρωτεύουσα ἔβρεχε
 ἔβρεχε στήν πρωτεύουσα - τοῦ κερατᾶ.

Κι ἄλλος χειμῶνας καί παράλλος.

38

Καί μ' ἐξή - μ' ἐξήντα παλληκάρια.

Τετραφωνία. Πελαγωμένοι
 ἀπ' τὰ λογῆς μαντάτα πού ἔρχονται
 ὡς πρὸς τὴν ἐρμηνεία τοῦ παλιοῦ γενειοφόρου.
 Θεωρῆες. Πράξη ὁ καημός τοῦ γυρισμοῦ.
 Γράφτηκαν στὰ κατάστιχα τὰ περιστατικά
 τοῦ μπλόκου - οὐδὲ κρατῆγανε καὶ δώδεκα χτυποῦσαν
 στὰ μοῦτρα, στὸ στομάχι, στ' ἀχαμνά.
 Εἰρήνη ὑμῖν. Γι' αὐτὸ κλεινόμαστε κρυφά
 νά τραγουδάμε πότε ρωμιοσύνη κι ἄλλοτε
 παλιές ἑφτανσιώτικες καντάδες.
 Νά σέ κλέ - ρία ρία ρό
 νά σέ κλέψω μιὰ βραδυά.

Οἱ μέρες μας ἐδῶ δέν ἔχουν ἥλιο.
 Οἱ νύχτες μας ἐδῶ δέν ἔχουν ἄστρα.

ο-ο-ο-ο-ο

ΑΡΗΣ ΦΑΚΙΝΟΣ

Ο Άρης Φακίνος γεννήθηκε στο Μαρούσι το 1935. Στην Ελλάδα έχει δημοσιεύσει το μυθιστόρημα "Εκέκραξα" (Φέβρης, 1964), διηγήματα σε διάφορα περιοδικά, καθώς και μιά σειρά πολιτικών άρθρων. Μετά το πραξικόπημα κατέφυγε στη Γαλλία όπου και έημοσίευσε το μυθιστόρημα "Οί Σημαδεμένοι", μεταφρασμένο σήμερα σε έξη χώρες και του οποίου άπαγορεύθηκε η είσαγωγή στην Ελλάδα. Το άποσπασμα πού δημοσιεύουμε παρακάτω άνήκει στο άδημοσίευτο άκόμα μυθιστόρημα "Οί Έλωτες".

ΟΙ ΕΙΑΟΤΕΣ

(Άποσπασμα άπό τό Κεφ. XVII)

Η πόρτα του γραφείου άνοιξε, ό χρωσφύλακας άφισε στο τραπέζι τό δίσκο μέ τούς κωφές και άποτραβήχτηκε στ' άκράνυχα. Ο Γκαβούλης, φαινομενικά άτίραχος, τράρηξε βαθιά ρουφηξιά και άνασκουπίστηκε πλαταγίζοντας, τά χείλια:

- Πολλά ζητάει νομίζω, άσκαλε... Πολλά. Κι άποιος ζητάει πολλά χάνει και τά λίγα. Τό παρατραβάει τό σκονιό και κάποιος μιά μέρα θά βρεθεί νά σάς βαρέσει τό χέρι.

- Θά τό τραβήξουμε μέ τ' άλλο.

- Θά τό βαρέσει κι αυτό.

- Θά τ' άρπάξουμε μέ τά δόντια.

- Θά σάς χτυπήσει τό κεφάλι.

- Έχουμε πολλά κεφάλια...! Είμαστε λαός άλάκροσ και θ' άντέξουμε! Είμαστε οι περισσότεροι και θά νικήσουμε!

- Είμαστε οι λιγώτεροι και για τούτο ξέρουμε νά φυλαχτούμε. Μεγάλο ψάρι πότε ν' άγκιστριώσετε, μέ σάν τό ξεγερίσετε, τό βάρος του θά σάς παρασύρει στον κάτω. Είναι άργά πιά, άσκαλε... Τό ψάρι μεγάλωσε' δέν μπορείτε νά τό τραβήξετε μέ τό καλάμι.

Ο άνθυπομείραρχος ξανάπλωσε τό πακέτο του:

- Πάρε.

- Δέ θέλω... Ότι έχεις νά πεις πύστο για νά τελειώνουμε. Μά σάν μέ φώναζες για νά μου κάνεις κατήχηση, χάνεις τήν ώρα σου άδικα.

- Δέ σοῦ κρύβω καθόλου γιατί σε φώναξα. Για νά μιλήσουμε άνοιχτά, άντρίκια. Θέλω νά ξεκαθαρίσω τή θέση μου, νά σάς προειδοποιήσω... Ξέρω πώς ή γνώμη σου σιό χωριό μεράει. Δέ ήί' ήελα μερικοί παλαβοί νά πάρουν στο λάιμό τους όλο τόν κόσμο.

- Περίεργη καλωσύνη...

- Δέν πρόκειται για καλωσύνη, αλλά για άιαταγές και μιλάνε ξεκάθαρα. Πρέπει νά επιστήνεις ή προσοχή όλων τών άντεθνικών στοιχείων. Αυτό λένε.

- Τους έπεστήη και μέ τό παραπάνω. Γι' άλλο θέλεις τώρα; Μπορώ νά πηγαίνω;

Σά νά μήν άκουσε τήν έρώτηση, ό ικαρούλης έδειξε πίσω, στη γωνιά της κίμαρης: Ένα μεγάλο ψηλό ντουλάπι άπό κασιανόξυλο, μέ διπλή συρταρωτή τσαμόπορτα. Σε δέσμες καθοραλμένες τά χερτιά ή σε πολύχρωμους ξεκοιλιασμένους ντισιδές, χοντρά πανόδετα κατάστοιχα τυλιγμένα μέ σπάγγο, και στο πιο ψηλό ράφι ένα σιδερένιο χακί κιβώτιο πού'χε στο κάπυ του περιεμμένη άλυσίδα άπό ποδήλατό, θηλυκωμένη σε λουκέτο. Τό χέρι του άνθυπομείραρχου είχε μείνει μετέμρω, στο κενό, μετακινώτων άργά, άκολουθώντας τό περιγράμμα τού μεγάλου βασιού επιπλώ:

- Κοΐτα, δάσκαλε... Κοΐτα... Μέσα εκεί πού βλέπεις υπάρχει όλο τό χωριό, πεθαμένοι και ζωντανοί, από τόν πρώτο μέχρι τόν τελευταίο Δικορφίτη, ξενοχωριτες, περαστικοί, άρσενικοί και θηλυκοί, όλοι...! Κι αυτό τό ντουλάπι δέν είναι μόνο του. Έχει άλλα έφτακόσια τριανταεννιά δόξερφια, άλλα πιό μεγάλα, άλλα πιό μικρά, από τήν μιά μέχρι τήν άλλη άκρη τής έπιτρούμενης ζώνης..!

Τό πρόσωπο του Γκαβούλης δέν ήταν πιά άνέκφραστο. Οί άκρες τών χειλιών του μερίαζαν κατά τά μάγουλα κι άνέβαιναν σιγά, όμαλά, πειθαρχημένα, όπως ό δόξάργυρος του θερμόμετρου. Η έπίδειξη τής πολύτεκνης οίκογένειας του ντουλαπιού είχε κάτι τό τελετουργικό, κάτι πού υπάκουε σέ κανόνες και νόμους έξω από τόπο και χρόνο, κάτι ρυθμισμένο από δυνάμεις άγνωστες, και γιά τότο πανίσχυρες. Κι αυτός, ό άπλος άνθυπομοίραρχος του Δίκορφου, δέν ήταν κείνη τή στιγμή παρά λερέας πού ξεναγόησε άλλόθρησκους στά άδύτα των άδύτων του ναού του. Σηκώθηκε, στάθηκε μπροστά σ'έναν χάρτη τής Ελλάδας στόν άντικρυνό του. Η παλάμη του διέγραφε δυό κύκλους πάνω από τό χαρτί, προσγειώθηκε στήν θεσσαλική πεδιάδα, σύρθηκε άργά και μέ τεντωμένα δάχτυλα κατά τή Σαλονίκη, έμεινε κει ασάλευτη γιά λίγες στιγμές και τινάχτηκε άπότομα προς τά πάνω, κατά τά σύνορα.

- Νά δάσκαλε... Αυτή είναι η έπιτρούμενη ζώνη...! Έφτακόσια τριανταεννιά χωριά! Τετρακόσια είκοσι στή Μακεδονία και τή θράκη, διακόσια στή Θεσπρωτία, εκατό στά Γιάννενα...! (Η παλάμη έδωσε έναν σάλτο πάνω από τό Ιόνιο και καπάκωσε τά Έφιάνησα). Είκοσι στήν Κέρκυρα. Έξηνταεφτά χιλιάδες τετραγωνικά χιλιόμετρα, δάσκαλε... Και τά ξε- ρουμε πιθαμή τήν πιθαμή, άνθρωπο τόν άνθρωπο, όπως έσύ τά μητούδια του σχολείου σου. Όλοι περασμένοι στά χαρτιά, ζυγισμένοι, κοσκινισμένοι από παπκού μέχρι έγγόνι... Μήτε κι η μάνα πού σέ γέννησε δέ σέ ξε- ρει τόσο καλά όσο έτοθτο τό ντουλάπι, δάσκαλε..!

- Τό ξέρω. Γιατί χαλας τό σάλιο σου;

- Τίποτα δέ ξέρεις! Κανείς σας δέ ξέρει τίποτα! Κανείς σοθ λέω!

Ξαναμένος και μέ χαμόγελο πού του χάραζε φανερά πιά τά μάγουλα, ό Γκαβούλης έδωσε ένα πήδημα και βρέθηκε μπροστά στό ντουλάπι του, μισάνοιξε τήν συρταρωτή τζαμόπορτα και τράβηξε ένα χοντρό πράσινο ντοσιέ. Έβγαλε από μέσα έναν δεύτερο, μικρότερο, τόν πέταξε νευρωμένος στό τραπέζι. Ξεφύλλισε, βρήκε τή σελίδα πού γύρευε, κάθισε.

- Πές μου τήν κατηγορία σου! φώναξε.

Ο δάσκαλος τινάχτηκε ξαφνιασμένος, σά νεοσύλλητος πού πολεμάει νά θυμηθεί τό νούμερό του στήν πρωινή έπιθεώρηση:

- Βητα!

- Λάθος! Λάθος, δάσκαλε! άντίσκοφε θριαμβευτικά ό Γκαβούλης. Βη- τα ησουνα μέχρι τίς δώδεκα Σεπτεμβρίου του σαρανταεννιά. Μετά υπόγρα- φες στήν Καβάλα όήλωση. Τότε πού γύρευες νά σέ ξαναόρισουν στό Δί- κορφο... Σέ χαρακτήρισαν τό λοιπόν "βητα-βύλιον", μέχρι τή μέρα πού πήγες και μού ξεθάψες τόν χάρακα και γυρεύατε νά του κάνετε και μη- μόνυνο. Θυμάσαι πού σέ φώναξαν στήν Έπιθεώρηση; "Νά παρακολουθηθεί στενώς," έγραφε η Ασφάλεια. και παρακολουθήθηκες.

Ο Γκαβούλης γύρισε σελίδα, κοίταξε τόν δάσκαλο μέ τά μάτια μισό- κλειστα:

- Τόν Σεπτέμβριο του πενηνταεννιά έβγαλες στήν Ένωσή σας, στή Σα- λονίκη, λόγιο. Θυμάσαι; Ποθ νά θυμάσαι... Έδω όμως είναι γραμμένος ό- λος, από τήν πρώτη μέχρι τήν τελευταία λέξη... Πιό ύστερα έστειλες έ- να γράμμα στόν "βορρά", έδω είναι κι αυτό... Όλα γραμμένα, οί κουβέν- τες, οί μετακινήσεις σου, οί φίλοι και οί παρέες, όλα έξακριβωμένα, μέ ημέρα, ώρα και ύπογραφή... Όλο σου τό παρελθόν, βδομάδα τή βδομά- δα. Ξέρουμε σέ ποιόν μιλάς, τί σκέφτεσαι, τί λές, ποιά φημερίδα δια- βάζεις. Μήτε μιά μέρα τής ζωής σου δέν μάς έχει ξεφύγει. Έργασία γι-

γάντια! Ξέρεις τί είναι τοστος ό ύποφάκελος; (Ο Έκαρούλης άνέμιος μπροστά στό πρόσωπο τοϋ δάσκαλου έναν μικρό ντισεί μέ πλαστικό έξώφυλλο). Άναφορά μέ λεπτομερείες για τά δύο χρόνια που πέρασε στην Αθήνα... Ύπάρχει μονάχα ένα μικρό κενό, είκοσι μέρες περίπου, είναι ή περίοδος που κάπως φυλαγόσουν. Άλλά στό τέλος τήν έπαθες, όλοι στό τέλος τήν παθαίνουν γιατί βραουούνται, κουράζονται, γιατί έχουν ένα κορμί κι ένα μυαλό, ενώ ή Άσφάλεια έχει πολλά... Όλοι μέ ά μέρα λυγίζουν, δάσκαλε... Γιατί σκοπός τής παρακολουθήσεως δέν είναι μονάχα ή απόκτηση μιάς πληροφορίας, αλλά και ή ψυχολογική έξουδετέρωση, τό ήθικό τσάκισμα. Αυτό τό τελευταίο προκαλεί αντίρροσείς ήπιότερες, κι αυτοί που καταφέρνουν νά κρατήσουν τήν ψυχραιμία τους είναι ελάχισταί, μετριοθνται στό δάχτυλα... Κανένα ζωό στη γή δέν είναι φτιαγμένο για νά παρακολουθείται αιώνια. Έγιναν, ζέρεεις, περιήματα μέ κουντικούς* τούς παρακολουθούσαν μέρα και νύχτα, δσταμάτητα... Τά μάτια τους άρχισαν οιά-οιά νά γυαλίζουν, πείαγαν ξαφνικά τσικριχτά και δάγκωναν τίς ούρες τους, γύρευαν μέρος για νά κρυφθούν, έσπου στο τέλος, στην άπελπισία τους, βδλήθηκαν ν'άλληλοαργυρώνουνται, έφτιαξαν τά κούφάρια σωρό, κι όσοι έπέζησαν έτρεξαν και μπηκαν έσκαίω... Γιατί λοιπόν οι άνθρωποι ν'αντιρόσούν έισφορετικά; Έσύ τό έκανεσ στην Αθήνα; Ήξερεις πολύ καλά ότι γύρω σου ύπάρχαν παγίδες και μονάχος σου διάλεξες τή χειρότερη για νά πäs νά κέσεις... Άγόρμασε έφημερίδα από τό περίπτερο τής γειτονιάς, μπηκες στοτ περιπτεράδω κατάλογο, ενώ ήξερεις ότι κάθε φορά που οι περιπτεράδες άναεώνουν τήν άδεια τους παραδίνουν τίς λίστες... Μερικοί, κερία φορά, τσινάνε, έτσι για τούς τύπους ή γιατί φοβόθνται τό μπουκοτάρισμα, είδικά σέ μερικές συνουκίες. Αυτούς τούς περιμένουμε στην άδεια για νά τσιγάρα... Έτσι μπηκες και ού στοτς γειτονιάς τόν φάκελο, και από Τμήμα σέ Τμήμα, από Άσφάλεια σέ Άσφάλεια, έφτιασε τό μαντέτο στό δίκασφο, βρέθηκε ή άκρη..!

Τό χαμόγελο του Έκαρούλη είχε γίνει τώρα κός καθαρό, οίχως νά φανερώνει καμιάν έπαρη, παρά μονάχα οίγουριά σκαρρή, εμείλικτη. Άπέναντί του, μισσοκικέως στό τραπέζι, ή δάσκαλος παρακολουθούσε έξουθενωμένο τήν φοβερή ξενάστηση.

- Είναι σέ νό ό, έπλοφίζουμε συνεχώς τό κορμί, συνεχίσει ή άνθροπομοίραρχος μέ φωνή σταυλωμένη, για νά ξέρουμε τοϋ κοινάτε και ποτ πρέπει, σάν χρειαστεί, νά χτυπήσουμε... Ξέρω, βέβαια, πως ύποτιμάτε τή δύναμη και τήν ύπάρκωσή μας* φτάνει ν'άκούσει κανείς τούς πύρινους λόγους των άρχηγών σας για νά το καταλάβει. Αύτή τήν κακή έκτίμηση τήν ύποβάλλουμε, γιατί μάς σκαμφέρει. Διχως νά τό θελατε μάς δίνετε τήν στανάδιτητα νά κένουμε αίνουριά σουσίμων, ενώ έσείς σπαταλάτε τίς δίκές σας σέ φωνασκίες. Ζήτημα γατοργικής Άπιασ καταλαβαίνεις... Έσείς μιλάτε, έμάς άκούτε. Έσείς γράφετε, έμάς διαβάζουμε. Θά πρέπει νά παροδελιέτε πως δέν είναι τό όσο πρώτα... Πρέπει σιά πεσοδρόμια, ενώ έμάς δέν έχουμε παρά νά περιμένουμε στίς γωνίες των δρόμων. Φωνάζετε, παθαίζετε, χτυλίζαστε! Έμάς κσιθουέισουμε, μένουμε ψυχραιμοί, αρχιφορουμε βήμα τό βήμα. Έσείς στό πάνω πάτωμα, μέ τήν Κυβέρνηση, τή βουλή, τά ύπουργετα και τούς βουλευτές* σά νά λέμε, κρατάτε τό δέντρο από τά κλαριά, δάσκαλε. Έμάς όμως τό κρατάμε από τή ρίζα. Χτίζετε από πάνω έσείς; Έμάς από κάτω σκαβόουμε τόν ένέλια. Έτσι και νά σκαλίσουμε λίγο τή γή, θά πέσειε σιά χέρια μας σάν ώριμα σκα... κα...

- Και όμως, θά νικήσουμε! Αντίσκαψε ξαφνικά ή δάσκαλος.

Ο Έκαρούλης ξαφνιάστηκε. Κοίταξε τόν δάσκαλο καταμάτα:

- Μπά; Και πώς;

- Δέ ξέρω... Θά νικήσουμε... Μουραία, αλλό τό δικότσιο κράτος κάποτε θά'ρθει σιά χέρια μας.

- Τό μόνο μέσο που διαθέτετε αύτή τή στιγμή είναι ή πολιτικός άγώνας. Άλλά και γι'αυτόν πρέπει μετ παράξηση άντίληψη... Τουλάχιστο κού διαφορετική από τή δική μας. Πολιτικός άγώνας για όσα, σημαίνει

κομματάρχη, πεσκέσι, βουλευτής, μιά θέση γραφέα βήτα για τόν άνθρωπό που άπολύθηκε καί άφάνει για μεροκάματο, κανάς γαμπρός για νά κουκουλωθεί ή άδερφή που γεροντοκοόριασε. Καί μιά χρονιά στίς τέσσερεις κατεβαίνετε στίς πλατείες για φωνή καί χειροκρότημα... Για μας όμως, δάσκαλε, τά πράγματα είναι διαφορετικά, ό άγωνας είναι καθημερινός, ή δουλειά άσταμάτητη, σκυλίσια. Βρώμικη; Έτσι. Δέν τήν φοβούμαστε, τήν έκτελούμε άνερώτητα καί, τό πιό σπουδαίο, πέφτουμε μέσα στό σπλάγχνα τής μηχανής καί δουλεύουμε... Έμείς δέν οικιαζόμαστε, δάσκαλε, μπάς καί λερωθούμε. Έσείς όμως φοράτε άσπρη ρόμπα πεντακάβαρη, κρατάτε κουμπάσα καί χάρακες, κάνετε ώμορφα σχέδια. Καυμένη δάσκαλε... Δέν έχετε ακόμα καταλάβει ότι κατά βάθος ό άνθρωποι άποφεύγουν όσο μπορούν ν'άλλάζουν τίς καταστάσεις; τούς έρχεται πιό βολικό ν'άλλάζουν κυβέρνηση. Γιατί αυτό απαιτεί λιγότερη δουλειά, λιγότερη προσπάθεια. Μειώνονται κι οι κίνδυνοι ν'άφύσουν κανά κομματί χέρι, μέσ σ'άναρίθμητα γρανάζια... Δέν έβλεπε νά όπο - στετέτε άπώλειες... Είσαστε γοννημένοι ραγιαδες, κιοτήδες, άχρηστοκόρμοι. Ρίχνοντας στήν κάλη, κάθε τέσσερα χρόνια ένα κομματί χαρτί, ύπογράφετε στόν έαυτό σας πληρεξούσιο λιποταξίας από τίς τάξεις τών πολιτών...

- Τόσο πολύ μισείς τόν λαό, άνθυπομοίραρχε; Γιατί;

- Δέν τόν μισώ. Τόν συχαίνομαι. Γιατί είναι δειλός, καλοπερασάκιας, φυγόπονος. Θά μου πείς για τίς φωνές στά πεζοδρόμια, τούς μικροξεσηκωμούς καί τά σποραδικά ζοριλίκια; Για τήν πολιτική συνείδηση που τάχα άναπτύχθηκε τά τελευταία χρόνια; Νά μέ συμπαθές, αλλά μηυρίζετε τό σκατό σας καί φανταζόσαστε πώς χέστηκε ό κόσμος όλόκληρος... Κατά βάθος ύπηρετείτε τό σύστημα που έμεις έλέγχουμε, είσαστε σκυλιά δεμένα στήν αύλή καί μέ άποκλειστική άποστολή τό γαύγιμα που, στήν κατάλληλη ώρα, θά καλύψει τούς θορύβους τών ύποτιων πατημάτων. Οι δημοκρατικοί άγωνες σας φουσκώνουν το κοσμάκη τό κεφάλι, κι έτσι τό σηκώνει ψηλά, γίνεται ευδιάκριτο, τό χτύπημα θά είναι πιό άποτελεσματικό...

- Μιά μέρα θά σάς εξαφανίσουμε!

- Πάντα θά ύπάρχουμε.

Ο δάσκαλος τινάχτηκε πάνω, χούφτωσε τό λαρύγγι του. Κάτι τόν έπνιγε. Άγκούσα λές, που είχε πέσει ξαφνικά στήν κάμαρη καί του'κοβε τήν άνάσα.

- Η ώρα σας θά'ρθει...! γρούγκισε.

- Καί γιατί δέν ήρθε ως τά τώρα; Έγώ που σου μιλάω, δάσκαλε, έχω περάσει φουρτοθνες που μήτε φαντόζεσαι... Τόν καιρό του Μεταξας ήμου παιδόςριο, από τά πρώτα στελέχη τής νεολαίας. Μή νομίζεις πώς καταλάβαινα καί πολλά πράγματα; τό πιό πειστικό έπιχείρημα για τήν κατάταξη μου ήταν τό τζάμπα φαί, τό τζάμπα ντύσιμο, καί άποπάνω χαρτζηλίκι. Έκεινη τήν έποχή πούς άλλος μπορούσε να μου τά δώσει; Ό πατέρας μου ήταν άλπάρνης καί είχε να πουικώσει έξη στόματα, τό χνώτο μας βρώμαγε. Η στολή μέ τάξισε, μου έδωσε όωρεάν εισιτήριο για να γυρίσω όλόκληρη τήν Ελλάδα. καί τί νομίζεις πώς είδα σ'όλο αυτό τό διάστημα, δάσκαλε; Κόσμο καί κοσμάκη να κάθεται στόν πάγο, να ρουφαίε ποτήρια τό ρετινύλαδο καί να όρκίζεται έκδίκηση. "Ρόδα είναι καί θά γυρίσει," μου πεταίε. Ένας μιά μέρα καί κράταγε τ'άντερά του, "κάπου θά σμίξουμε". Η ρόδα γύρισε, δάσκαλε, αλλά δέν σμίξαμε... Στήν κατοχή βρέθηκε στήν Αθήνα, άκουσα κι άλλους πολλούς να μου μιλάνε για τί ρόδα που θά γυρίσει... Μετά τόν έμφύλιο μπηκαν τά πράματα σι'αθλάκι. Σήμερα πιά, τό κράτος μας έχει άνάγκη λόγω πείρας.

- Δέν αισθάνεσθε γύρω σας τό μίσος; Δέν καταλαβαίνετε πώς κάποτε θά σάς πνίξει;

- Τό μίσος, δάσκαλε, όπως καί κάθε άλλο συναίσθημα, θέλει καλλιέργεια.

- Τό καλλιέργουν οι φυλακές σας.

- Οι φυλακές τό μετατρέπουν σε συνήθεια. Έσείς που μας άντιμάχεσθε δέν είσατε παρά οι τρεξικομανείς του μίσους. Μπορείτε να συνεχίσετε

νά παίρνετε τήν πρέζα σας. Εύσαστε ακίνδυνοι...!

Ο δάσκαλος κίνησε μέ τό κεφάλι σκυμένο κατά τήν πόρτα, τήν μιού-
νοιξε, κόντουτάθημε. Ο Γκαβούλης έπιπυε νά συμμαζεύει τους ντσιεδές
καί τά φάκελα, παρακολούθώντας τον μέ τήν άκρη τοῦ ματιοῦ του.

- Ότι είχα νά σοῦ πῶ τό είπα, συνέχισε, καί ἡ φωνή του είχε ξανα-
γίνει ὅπως στήν άρχή, άνέκφραστη. Δέν έχετε παρά νά κάνετε τους λογα-
ριασμούς σας... Μπορεῖτε νά πηγαίνετε.

Έξω, στήν πόρτα τής αύλής, ὁ σκοπός χωροφύλακας μισοσήκωσε τό πη-
λίκιο:

- Καλημέρα, κυρ δάσκαλε. καλή γιορτή.

Ο δάσκαλος γύρισε παραξενεμένος:

- κάπου σέ ξέρω εὔενα...!

- Δέ μέ θυμᾶσαι, κυρ δάσκαλε; Ο Χρηστάκης, κού σου έφερε τές βέργες.

- Ο Χρηστάκης...! Τί γυρεύεις ὦ πέρα; Δέν δουλεύεις πιά στό ὕδραυ-
λικό τοῦ μπάρμπα σου, στή καβάλα;

- Δούλευα, κυρ δάσκαλε, ἀλλά ποῦ νά βγεῖ μεροκάματο τής προκοπής.
Δέν τό ξέρεις; Έῶν τουλάχιστο έχουμε τόν μισοῦ μας.

Ο Χρηστάκης έμριξε κατά τό τμήμα ψευγάτη ματιά, ἔσκυψε στόν ὦμο
τοῦ δάσκαλου:

- Ἦρθα χτές βράδυ... Τί γίνεται ὦ πέρα; Κάτι πῆρε τ' αὐτί μου μά δέν
πολυκατάλαβα... Αν έχεις τίποτα τραβήγματα, πές μου.

- Μπά... Τίποτα τό ἰδιαίτερο Χρηστάκη... Σέ ψχαριστῶ. Καλή γιορτή.

- Καλή γιορτή, δάσκαλε.

Τό ὑπεραστικό τής ηεσσαλονίκης κορνάρισε στήν στροφή τής δημοσίας
καί πῆρε ν' άνηφορίζει κατά τήν πλατεία.

- Οί ψημερίδες! θυμήθηκε ὁ δάσκαλος καί τάχυνε τό βήμα.

Ο Χρηστάκης τόν παρακολούθησε λίγο καύ ξεμάκρυνε, έκανε άπότομη
μεταβολή καί μπηκε στό Τμήμα.

ο-ο-ο-ο

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ Σ.

Ο Γεράσιμος Σ. γεννήθηκε στό Άργιστόλι τό 1937. Τό 1958 τύπωσε
τό πρώτο του βιβλίο στήν Άθήνα, μιά σειρά ποιήματα. Σήμερα ζεῖ στό
Βέλγιο καί δουλεύει σ' έργοστάσιο.

Α Ν Ε Υ

Πρέπει νά σταματήσω,
ν' άπίσω μιάν άκρη
για τ' ὄνομά μου,
πώς κόπιασα,
τίποτα δέν βγήκε μέ άνεση,
φοβήθηκα,
τό μυαλό μου κράτησε τόσο,
προληπτική λογοκρισία,

.....
Έόσερεις γραμμές σβυσμένες.
Λοιπόν, τί λέγαμε;

Κ. ΦΩΤΕΙΝΟΣ -

Ὁ Κ. Φωτεινός πήγαινε ἀκόμα στό Ἰνυμνάσιο σάν πλάκωσε ἡ δικτατορία. Ἄλλα στοιχεῖα γι' αὐτόν δέν μπορούμε νά δώσουμε. Τό παρακάτω ποιήμα του εἶναι παρμένο ἀπό μιὰ συλλογή ἀ δημοσιεύτη καί δημοσιεύεται ἀπό τίς ἐκδόσεις μας μέ ἰδιαίτερη χαρά.

Η Τ Ρ Ε Λ Α

ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΜΑΣ ΕΙΝΑΙ ΛΕΥΚΑ

Κανένα δέν ἐσφάξαμεν

Κανέναν δέν ἐτυρανήσαμεν

Σ' ἕΝΑΝ ΚΑΤΑΚΟΚΚΙΝΟ ΔΕΚΕΜΒΡΗ

ἀντιπαρατάσσουμεν

ἕναν ΚΑΤΑΛΕΥΚΟΝ ΑΠΡΙΑΗ

(Ἐπιγραφή στό Ὑπουργεῖο Ναυτικῶν
Τμήμα Πληροφοριῶν
Πλατεία Κλαυθμῶνος)

α/

Ἐσύ

ἐσύ μέ τήν ἀγρύπνια τῆς ἀνατροπῆς

χρονομέτρησε τήν καρδιά καί τούς σπασμούς της

ἡ ἀναπνοή σου

ἡ ἀνυπακοή σου

ἡ ἀπαλλοτρίωση στόν τόπο μας ἔγινε νόμος

καί τώρα ψάχνουμε

ρωτώντας

τούς περαστικούς

πῶς περπατᾶτε ;

σέ ποιόν ἀνήκει αὐτό τό βᾶδισμα καί τά χάρια του;

καί δέ ξέρου νά μᾶς ἀπαντήσουν.

Δέ ξέρου τίποτα γιά τό φῶνο!

Λές καί

περνάει τά ὄρια τοῦ καθήκοντος!

Ἀθάνατη συνάντηση

μέ τόν περαστικό θάνατο!

Ἕνα χαίρετισμό τό μεσημέρι

ἕναν ἀγῶνα

ἕναν πολιτισμό φτυμένο

σφραγισμένο μ' ἀκαθαρσίες

στό στόμα του κατάδικου

πού προσπαθεῖ

νά μιλήσει

νά φωνάξει

τί νά πεῖ;

πού προσπαθεῖ νά διακρίνει

τόν ἀριθμό μητρώου στό χέρι του

κι ὕστερα νά τόν προσθέσει

νά δεῖ τό γράμμα τῆς ἀγαπημένης του

γοητεία μιᾶς μακρινῆς μυστικῆς λατρείας

ἓνα τάφ ψίθυρος

θύμιζε Τασία

**κακοποιήθηκε μέ γρονθοκοπήματα, φάλαγγα καί χτυπήματα
σ' ὄλο τό σῶμα μέ στριμμένο καλωδίο**

ἓνα λάμδα θύμιζε Λιάνα ἢ Λένα

**κρατήθηκε 7 μέρες στήν ἀπομόνωση, ἐπί 3 μέρες χωρῆς
φαγητό καί ροῦχα. Δικάστηκε σέ 18 χρόνια φυλάκιση.**

(*"Οἱ περσοναθτες τό μεγάλο δεμισούρημα τῆς
ἐπανάστασης γιά τή νέα ἐπισυγχρονισμένη θυ-
νατή νέα Ἑλλάδα"*)

Ραδ. Σταθμός Ἑθνικῶν Δυνάμεων
Κυριακή 29 Αὐγούστου '71)

Ναί

αὐτή εἶναι ἡ πατρίδα μου

σιωπή

ἓνα ἔψιλον πού θύμιζε Ἐλευθερία

μεταφέρθηκε στό 505 σιράτι. τάγμ. περσοναυτῶν Διονύσου.

Ἡ ἀνάκριση συνεχίστηκε μέ φάλαγγα, κάψιμο μέ τσιγάρα

στούς μηρούς καί τά χέρια...

ἓνα ἔψιλον Εὐαγγελία

**Ἡ ἀνδρόκριση συνεχίστηκε μέ εἰκονιθεῖ, ἐγχειλέσεις,
ἀπειλή ἠλεχιρσοῦκ.**

ἓνα ἔψιλον Ἐλπίδα ἢ Ἐλένη

Ἡ ἀνάκριση συνεχίστηκε μέ βρέξιμο μέσα στό χιόνια
 μέ παγωμένο νερό, κίψιμο σέ διάφορα μέρη τοῦ σώματος
 μέ καυτό σίδερο, μόνιμη ἀπειλή περιστροφῆς, φεγγιτὸ μέι
 παρά μέρα, δλοκληρωτική στέρηση νεροῦ. Ἰππὸ γιν ἐκάτων
 ποντίκια. Οἱ ἀνακρίσεις γίνονταν συχνά μέ τὴ βοήθεια
 ἐξαγριωμένων σκύλων.

Ναί

αὐτὴ εἶναι ἡ πατρίδα μου

ἓνα ἔπιλον πού θύμιζε Ἑλλάδα

...μεταφέρθηκε στό 505 στράτ. τάγμ. Πεζοναυτῶν Διονύσου

ἡ ἀνάκριση συνεχίζεται...

γράμματα πού ἄλλοτε θύμιζαν Μαρία, Πόπη, Δήμητρα, Σοφία.

Ἡ σιωπὴ τώρα φορτώθηκε μ' ἓναν ἀκράτητο θυμό

μ' ἔτοιμασίες.

Καί δέ ξέρουν τίποτα

για τὴν τρέλα.

Ποιὸς φωνάζει;

Ποιοὶ φωνάζουν ἔτσι;

Δέ ξέρουν τίποτα γιὰ τὸ κολαστήρι τοῦ Διονύσου.

Περάσανε δυὸ χρόνια αὐτοκτονίας

χαμένα χρόνια

τόσα χρόνια

σιωπὴ στή σιωπὴ

ἡ ξέφρενη μνήμη ξαφνικά μίλησε.

Ἔσπασε ἡ μέρα σέ σιωπὴ μέ τενωμένη τὴν παλάμη

ὀρθάνοιχτα τὰ μάτια

σφαγὴ στή σφαγὴ

μιὰ συστηματικὴ διαδικασία, ἐπιστημονική!

Σπάει τὴ σιωπὴ

... δέ θά κάνω ὁμολογία

δέ θά κάνω ὁμολογία...

Μόλις πού πρόλαβαν νά γράβουν ΚΑΤΩ Η ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑ

ἀργότερα στόν ἴδιο φράχτη ἓνα ἀνορθόγραφο ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ

καί μέ τὸ χρόνο ἓνα πελώριο SUPER-MARKET.

β/

Ἡ μέρα ξύπνησε μέ τή ψυχή στά δόντια
 ἡμερη μέρα στή σκοτωμένη πολιτεία
 ποιός ν' ἀποδράσει; Σιωπή.

Παρακολουθῶ τούς ἄλλους ἀνθρώπους
 ποῦ παρακολουθοῦν ἄλλους ἀνθρώπους
 χωρίς κακία. Καί γιατί ν' ἀποδράσουν!

Ἵ ἔκνος ἦταν προβληματικός γιατί μέ κάθε μέσο-δηλαδή οὐρλιαχτά
 σκύλων, χτυπήματα μέ πέτρες, ξύλα, τενεκέδες στή πόρτα, εἰκονι-
 κές κραυγές ἀνθρώπων πού μασανίζονται - ὄεν ἄφιναν οτιγμῆ ἡσυχί-
 ας.

Κλείω τά παράθυρα

τά μάτια

στή σιωπή

ὄλα τά ὄνειρα ἀνηχοῦν τά λόγια σου.

Κοιτάω κάτω ἀπ' τό κρεβάτι

τά μάτια εἶναι ἄρρωστα. Σιωπή.

Κάθε πρωί τούς περιμένω.

Ξέρω,

θά σπάσουν τό κρανίο μου νά βροῦν τήν κρύπτη.

Ξέρω, ζῶ σέ μιάν ἄρρωστη σιωπή.

Ἀρρώστησα

τόσο καιρό νά 'μαί ἔτοιμος

μή βροῦν τίς προκηρύξεις

μή βροῦνε τά βιβλία

μή μέ βροῦνε ἄρρωστο.

Τά λόγια σου εἶναι ὕμνος

γιορτάξεις ἀνάμεσα στά χεῖλια

μιά καθαρῆ ἀναπνοή.

Κλειδαπαρόνω τή σιωπή στά κενά δωμάτια

τό σκοτάδι

στό σκοτάδι δέν εἶσαι ἕνας ἄνθρωπος

παρά ἕνα τρομαγμένο ζῷο.

Μιλᾶμε μέ σιγανή φωνή.

ὀργάνωσε τὴν ἀνυπακοή σου
 σάν ν' ἀνασαίνεις.
 Μία ἀπὸ μας τὴν ἐξαφάνισαν.

**Κακοποιήθηκε μὲ βούρδουλα στὸ κεφάλι
 καὶ στὰ πόδια. Βασανίστηκε μὲ φάλαγγα
 ἀπ' τὸν ἐπινομαζόμενο Ἀνδρικό.**

Ἕλληνες
 σέ ποιά κραυγή πρέπει κανεῖς νά ὀρκιστεῖ;
 χωρὶς ἐπισκεπτήρια θανάτου
 χωρὶς τοποθεσία λυρική
 τόπος δεμένος μὲ χειροπέδες καί ριγμένους ἀνάσκελα.
 Απομόνωση ἀπ' τοὺς φίλους
 μὲ μόνη συντροφιά
 τὸ τρίτομο εὐαγγέλιο τοῦ ἀρχιδιχτάτορα
 εὐκαιρία νά γελάσουμε.

Εἴμουνα κι ἐγὼ ἐρωτευμένος μὲ τὴν πόλη μας.
 Παγώνει στὸ στόμα μου τ' ὄνομά της.
 Τί νά ἐτοιμάζουν;
     Τί προσπαθοῦν νά παραμορφώσουν;
 Ποῦ 'ναί οἱ γιορτές στοὺς δρόμους τῆς Αθήνας
 ποῦ 'ναί ἡ καρδιά της;
 Κοιτάζω κάποιον
 τὰ βλέμματά μας
 μιλάνε ψιθυριστά.
 Τὸ γράμμα ποῦ πέρασε τὰ σύνορα τῆς σιωπῆς...
 Ἡ φωτογραφία ποῦ καταβροχθίζω τὴ σιωπή...
 Μιλᾶμε στὴ σιωπή σά σ' ἔνα φίλο.
 Ποιὸς μιλάει;

    Τί λές;

        Ποιὸς εἶσαι;

Μή μὲ διακόψτε.

    Ναί,

    τό ξέρω
 αὐτὴ εἶναι ἡ πατρίδα μου.

'Υπέστη τό βασανιστήριο...
 Δυό φορές ὁ Μπάμπαλης σφήνωσε τό
 περίστροφο στά ρουθούνια της...

Στή σιωπή
 γράφω γιά τή σιωπή
 κι αὐτό πού θά φέρεي μία τέτοια σιωπή.
 Τόπος σιωπῆς
 ἀορίστου ἀναβολῆς
 μέχρι τελειωτικῆς ἐκμηδένισης.
 Γύρω ἀπ' τό σῶμα της
 ἓνας ὑπαστυνόμος μέ στριμμένο καλῶδιο
 ἢ ἀντιπροσωπεΐα ἐνός τρύπου δολαρίου
 ἢ ἀσφάλεια ἐνός τόπου
 καί μία γενιά πού μεγαλώνει στόν παραλογισμό.

Εἶδα ἓνα κακό ὄνειρο
 γι' αὐτό σου γράφω.
 Ἡ ὥρα ἔφυγε μαζί σου Γιῶργο μου.
 Σκάστε.

Σκασμός.

Κι ἓνα πλατάγισμα ἀπό δεκανίκη κόπηκε.
 Ποιός σήκωσε τά μάτια;
 Μπρός στά μάτια μας
 ἀνοίγει ἡ φριχτή στιγμῆ
 μ' ἓνα περίστροφο γύρω ἀπ' τά ὀνόματα Λευτέρης
 Κώστα, Νίκος, Αἰριστείδης... φτάνει
 δέ θέλω νά θυμᾶμαι ἄλλα ὀνόματα.
 Ποιός μιλάει;

Ποιός εἶσαι;

Ποῦ εἶσαι;

Τούς χάνουμε καθημερινά καί σέ κάθε ἄσκηση
 τοῦ 505 στρατ. τάγμ. Πεζοναυτῶν Διονύσου.
 Ξύπνησα σέ μία ὑπουλη νύχτα
 εἶχα ὄνειρευτεῖ ἓνα κακό ὄνειρο.

θά'θελα νά σοῦ γράψω πόσο σ'ἀγαπῶ,
 πόσο μου λείπεις, μόνο πού θά κρατήσω
 δέ θά στῶ πῶ, δέ θά στό γράψω, ἀγαπημένη,
 θά κρατήσω

10 χρόνια κάθειρξης, πῶς νά σοῦ πῶ
 περίμενέ με.

Ἐσύ

ἐσύ μέσ τήν ἀγρύπνια τῆς ἀνατροπῆς

ἔρχεται ἰσχυρό τό νευρικό κλόνισμα

ἔρχεται τό παιδί

χωρίς τή μάνα

χωρίς τόν πατέρα, πού ὅτι καί νά ἴγιναν

ἕστερα

στή σιωπή.

Ἔρχεται μόνο γιά νά κακοποιηθεῖ

ἀπ' τήν ἀδράνειά σας

τό παιδί μέ τή σημαία τοῦ μόλις γεννημένου ἐρωτηματικοῦ.

Τοῦ κόπηκε ἡ ἀναπνοή στήν πρώτη του ἀνάσα.

Τά συμπτώματα ἀμνησίας κωδικοποιήθηκαν

στό «Ἑλληνικό Σύνταγμα»

γιά μία παράταση ἐλεημοσύνης.

Τά συμπτώματα ἕνας Γιώργης 19 ἐτῶν

μ' ἀσφυχτικά φραγμένο τό στόμα

ἡ φάλαγγα

αὐγή στό Νίκο

μεσημέρι στής Ὀλγας

κι ἀπόγευμα μ' ἠλεκτροσόκ

κι εἰκονικές ἐκτελέσεις στήν Ἄννα.

Στό Hilton γιορτάσανε οἱ φοιτητές φέτος

κι ὁ γιός μου

φοιτητής

γιόρτασε τήν ἀντίστασή του

κάψιμο μέ τσιγάρα
 στούς μηρούς καί τά χέρια.
 Ἐδειξε νά τοῦ λείπουν
 4 νύχια τῶν ποδιῶν

κι ἕνας ἔρωτας ἀπό τά μάτια

ή ανάκριση συνεχίζεται
στή σιωπή
    έκρυψε τά μάτια
            τί νά δεϊ!
βαθειά σιωπηλός .

Αθήνα 1968-1971

Τό βιβλίό συτό τυπώθηκε τόν Σεπτέμβρη 1971
μέ έξοδα καί για λογαριασμό τών Έκδόσεων
ΕΞΟΔΟΣ. Για τούτο, ή συντακτική όμάρα χρωσ
τάει άπειρη εύγνωμοσύνη στους λίγους αυτούς
πατριώτες πού μέ τό όστέρημά τους παλεύουν
για τήν Λευτεριά τών πολλών.

Φίλε άναγνώστη, άν θέλεις νά μάς γράψεις,
νά ή διεύθυνσή μας: EDITIONS EXODE, 6 BIS
RUE D'AUTEUIL, PARIS 16, FRANCE.

Άν θέλεις νά μάς στείλεις τόν όβολό σου,
νά ό λογαριασμός μας: EDITIONS EXODE, C.C.P.
77 81 78, PARIS, FRANCE.

